

BİTLİS ŞAŞIRTTI!

BİTLİS TARİH BOYU HEP DEVLETİN YANINDA OLMUŞ, BÜNYESİNDE HAIN BARINDIRMAMIŞ. SON DÖNEMLERDE TEÇHİZATLARI İLE YAKALANAN TERÖRİST SAYISINDAKİ ARTIŞ ŞAŞKINLIK YARATTI.

Bitlis'te son birkaç aydır yakalanan terörist sayısı ve bulunan cephaneliklerde ele geçirilen silah, patlayıcı madde ve teçhizatın şaşkınlık yaratacak bir boyutta artmış olduğu dikkatlerden kaçmadı.

Bitlis, tarih boyu Devletin yanında yer almış, yetiştirdiği vatanperver insanlarla adını tarihe yazdırmıştır. O zaman bu artışın Bitlis ile bir ilgisinin olmadığı gerçeği ile karşılaşıyoruz. Terörün yoğun olduğu bölgelerde artık böyle bir fırsat bulamayan teröristlerin Bitlis'e yöneldikleri anlaşılıyor.

Bu yüzden Bitlis'e mal edilmeye çalışılan bu

kötü durumu kınıyor ve reddediyoruz. Bitlis'e haksızlık ediliyor, bunu görmezden gelemeyiz.

Boşuna uğraşmasınlar, Bitlis insanı bu kötü oyunlara alet olmayacaktır. Türkiye Cumhuriyeti'nin de bu pisliklere izin vermeyeceğine olan inancımız tamdır

DURUM

Değerli Okuyucularımız,

Bitlis'in Yönetim Organları arasında ciddi bir iletişim kopukluğu var. Örneğin Valilik bir etkinlik yapıyor, kendine özgü bir "Davet Listesi" var. Belediye Başkanlığının da kendine özgü ayrı bir "Davet Listesi" var. Üniversite'nin ayrı bir listesi, Sivil Toplum Kuruluşlarının ayrı birer davet listeleri vardır kuşkusuz.

Buraya kadar her şey iyi, ne var ki iş burada bitmiyor. Tüm bu kuruluşların listelerinde olmayan geniş bir Bitlis kitlesi de var. Örneğin Bitlis'te bir akademik toplantı yapılıyor, konu ile ilgisi olsun olmasın pek çok kimsenin ya da Sivil Toplum Kuruluşu'nun bu etkinlikten haberi olmuyor. Kuruluşlara sorduğunuzda "Biz herkese davetiye gönderdik" diyorlar. Ama lütfedip listelerini bir kontrol etmiyorlar. Acaba hedef kitlemize ulaşabildik mi, ulaşamadık mı diye araştırma gereği duymuyorlar..

Biz bu durumu bildirelim de gerisini ilgililer düşünürler herhalde diyoruz.. Bilmiyoruz.

Saygılarımızla...

SEVGİLİ ULUSUM!..

Arzu KÖK

2

ÜNİVERSİTEMİZDEN HABERLER

3

YARALI MAHMUT AHLAT'TA

Zeynelabidin MAKAS

4

BAŞKENTİ SALLAYAN BİTLİS DÜĞÜNÜ

5

SAUNADA BİR ALBAY

6

MİTOLOJİK MUHAFIZ..

Hüseyin MÜMTAZ

8

ŞAFİİ MEZHEPLİ NAKŞİBENDİ TARİKATLI ZAZALARDA

HALK İNANÇLARI

Dr.Yaşar KALAFAT

9

CUMHURİYET DÖNEMİ İZ BIRAKAN ÖĞRETMENLERİMİZ

Lütfi KOÇAK

M. Sabri SAYIN

11

UMUT DOĞURGANDIR...

M.Halil ARIK

12

DOĞU CEPHESİ MUHACİRLERİ

13

BİR AHLAT MASALI

Abdullah TEKİN

13

ESKİDEN BİTLİS'TE

14

BİR PİKNIK NOSTALJİSİ

15

ONBEŞ YIL ÖNCE AHLAT GAZETESİ

KADİM AHLAT'TA KOCA SİNAN

Burçay ANGER

16

ŞİİR DOSTLARI BULUŞMA NOKTASI

17

SİZDEN GELENLER

18

SAĞLIĞINIZ ÖNEMLİDİR

..

SEVGİLİ ULUSUM!..

Arzu KÖK

*B*en, Mustafa Kemal

Ali Rıza oğlu, Zübeyde'den olma...
 19 Mayıs 1919, Samsun
 Doğumluyum.
 Böyle bilinesi...
 Havza'da, Amasya'da
 Erzurum'da, Sivas'ta ve Ankara'da...
 Kader diye önümüze getiren
 Tüm kötülükleri
 Hıyanetle, açıklıkla, sefaletle
 Ve de düşmanlarla savaşarak aştık...
 Çanakkale'de öldük
 Dirildik yeniden
 Allahuekber'de buz kestik...
 Çanakkale'de Anzavur,
 Konya'da Delibaş,
 İzmit'te, halife ordusu
 Kudurdu ihanet, uşaklık, kölelik
 Türk'ü yok etmek adına
 Ve sizler,
 Ey Efendiler!
 Karınları tok, sırtları pek olanlar!
 İnönü'de, Sakarya'da
 Çiğiltepe'de, Dumlupınar'da vurulduk
 Kanla, ateşle, gözyaşıyla...
 Vurduk da
 Gördü o zaman Osmanlı
 Hak nasıl alınır mış,
 Ulus ne demekmiş...
 Vatan dedik,
 Ulus dedik, bayrak yaptık onurumuzu
 Para, şöhret, şan tutkusu

Hadi be!
 Hakk! Dedik, Hakk'a taptık...
 Şimdi bakıyorum da
 Şalvar, kara çarşaf, peçe
 Yeniden dolaşır olmuş sokaklarımızda
 Ne canlar pahasına kurduğumuz mecliste
 oturanlar
 Avanta peşinde koşar olmuş
 Suç olmaktan çıktı mı tüm bunlar?
 Ne oluyor sizlere,
 Bulgur pilavına soğanı katık yapardık biz
 Bir yamalı paltoyla geçerdik kara kışlar
 Kimsenin de kucağına oturmadık
 Kovduk ya duyun-u umumiye
 Dedim ya!
 Asil kan...
 Mezra mezra, köy köy, şehir şehir gezin
 Yolluk, tahsisat beklemeyin
 Her izbede bir mum yakın
 Okulsuz tek bir mezra dahi bırakmayın
 Bilime yönelin,
 Sanatı bırakmayın
 Hak ve hürriyet çizgisinden ayrılmayın
 Masallarına kanmayın;
 Biz sevdik,
 Gaflet, dalalet ve hıyanet
 *
 Oysa kanla imtihan edilmiş bir ulus bu
 Kanla çizilmiştir sınırlarımız
 Beni Samsun belleyin
 Sevgili Ulusum
 İşte o zaman yıkamaz sizi hiçbir güç
 Gururlanır, gönenirim ben de
 Yattığım yerde
 Seviyorum sizleri...

ÜNİVERSİTEMİZDEN HABERLER

AHLAT MYO AKADEMİK KURUL TOPLANTISI

Ahlat Meslek Yüksekokulu Akademik Kurul Toplantısı 30 Mart Perşembe günü Yüksekokul Konferans Salonu'nda yapıldı.

Ahlat Meslek Yüksekokulunun Yüzüncü Yıl Üniversitesine bağlı olarak 16 Ekim 1992 yılında kuruldu. 1992-1993 öğretim yılında Fen Edebiyat Fakültesi'nde Teknik Programlar Bölümüne bağlı Restorasyon Programı ile öğretime başladı.

Yüksekokulumuz halen Bilgisayar Programcılığı, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Yerel Yönetimler, Maliye, Geleneksel El Sanatları, Mimari Dekoratif Sanatlar, Kuyumculuk ve Takı Tasarımı, Turizm ve Otel İşletmeciliği, Otomotiv Teknolojisi ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarında eğitim ve öğretime en iyi şekilde devam etmektedir.

YAŞLILARA SAYGI HAFTASI KUTLANDI

Sağlık Hizmetleri MYO Yaşlı Bakımı öğrencileri tarafından "18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası" çerçevesinde program düzenlendi. 24 Mart Cuma günü Sağlık Hizmetleri MYO Konferans Salonu'nda gerçekleşen etkinliğe akademik, idari personel ve çok sayıda öğrenci katıldı.

BESYO AKADEMİK KURUL TOPLANTISI

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Akademik Kurul Toplantısı 20 Mart Pazartesi günü BESYO Toplantı Salonu'nda yapıldı.

SAĞLIK YÜKSEKOKULU AKADEMİK KURUL TOPLANTISI

Sağlık Yüksekokulu Akademik Kurul Toplantısı 20 Mart Pazartesi günü Yüksekokul Müdürü Prof. Dr. Ahmet Beyarslan'ın sunumuyla yapıldı.

HİZAN MYO AKADEMİK KURUL TOPL.

Hizan Meslek Yüksekokulu Akademik Kurul Toplantısı 21 Mart Salı günü MYO Müdürü Yrd. Doç. Dr. Şule Karatepe'nin sunumuyla yapıldı.

AR-GE PROJE DESTEK KONFERANSI

Proje Destek Ofisi koordinatörlüğü tarafından düzenlenen Ulusal Akademik Ar-Ge Proje Destekleri konferansı 22 Mart Çarşamba günü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Konferans

Salonu'nda gerçekleşti. Konferansa çok sayıda akademik personel katıldı.

Bitlis Eren Üniversitesi kültürünün proje kültürü olma yolunda ilerlediğini belirten Rektör Prof. Dr. Erdal Necip Yardım; "Proje üretkenliktir ve düşüncedir. Projeler aracılığıyla hayal edilenleri kağıda ve oradan da alana aktarabiliriz. dedi.

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ AKADEMİK KURUL TOPLANTISI

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik Kurul Toplantısı 9 Mart Perşembe günü Fakülte Konferans Salonu'nda yapıldı.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Asem Nausabayeva Hekimoğlu, 2008 yılında da 4 bölümün fakülte bünyesinde çalışmaya başladığını ifade etti. Kasım 2016 yılında yeni binalarına taşındıklarını belirten Prof. Dr. Hekimoğlu; "Günümüzde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde lisans programının faal olduğu, iktisat, işletme ve kamu yönetimi bölümlerinde öğrenim gören gençlerimize verilmekte olan ders programı, zamanın taleplerine uygun olarak güncellenerek değiştirilmektedir" dedi. Hekimoğlu, fakültenin akademik ve fiziki alt yapısını anlattıktan sonra yapılan faaliyet ve etkinliklerle sunumunu bitirdi.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KONFERANSI

Üniversitemiz Öğrenci Konseyi Başkanlığı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle konferans düzenledi. 9 Mart Perşembe günü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Konferans Salonu'nda düzenlenen Programa Rektör Prof. Dr. Erdal Necip Yardım, akademik ve idari personel ve çok sayıda öğrenci katıldı.

Programın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür eden Yrd. Doç. Dr. Esra Kürüm, böyle anlamlı bir programa katıldığı için mutlu olduğunu ifade etti. Kürüm; "İnsanlık tarih sahnesindeki en önemli başrol erkeklerle birlikte kadınlara aittir. Ancak kadınlar asırlardır bu rollerinin farkında olmadan rollerini icra etmiş, fark ettirilmeden oyunu oynamak zorunda bırakılmışlardır" dedi.

YARALI MAHMUT AHLAT'TA

Zeynelabidin MAKAS

Bugünkü modern anlamıyla halk hikayelerini milli mahsullerimiz arasında sayabiliriz. Yaralı Mahmut ile Mahbub Hanım adıyla şöhret bulan hikayenin teşekkül tarihini tespit edebildiğimiz gibi, musannifi de hemen bilinmektedir. Hikayede aşk ve kahramanlık bir arada işlenmiştir. Bu gibi özelliklerinden dolayı Anadolu'nun, özellikle de halk hikayeciliği geleneğinin yaygın olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da birçok varyantı bulunmaktadır.

Hikaye, II.Mahmut döneminde İstanbul'da tasnif edilmiştir. Şehir bazında Gence, İsfahan, Kandahar gibi yer adlarını da bünyesine dahil ederek epizot bakımından zenginleşmiştir. Hikayenin konusunun orijinalliği, fazla uzun olmayışı, şiirlerin genellikle sekiz veya onbirli koşma şeklinde olması, anlatıcılara kolaylık sağlayıp, çok kişi tarafından bilinmesine zemin hazırlamıştır. Diğer yandan hikayenin dinamikliği, heyecan verici kesintisiz hareketliliği de, tabiri caiz ise dinleyiciyi meftun eder niteliktedir. Bir başka ifadeyle bu hikayeyi anlatan da, dinleyenler de zevk duyar, memnun kalır. Bizim böylesine orijinal bir hikayeye bulduğumuz tarih 1973, yer ise Ahlat'tır.

1973 yılının karlı-pusatlı bir kış gününde henüz üniversitenin üçüncü sınıfında bir öğrenci iken, geceyi Ahlat'ta geçirmek zorunda kaldık. Garibin vatani kahveler, hanlar demişler. Biz de karnımızı doyurduktan sonra çay içmek için bir kahvehaneye girdik.

Kahvehane tıklım tıklım dolu olmasına rağmen, kimselerden çıt çıkmıyordu. Oturduktan sonra yaşlı bir hikayecinin hikaye anlattığını, orada bulunanların da can kulağıyla dinlediklerini gördük. Anlatıcının dikkatini dağıtmamak için çayı bile işaretle istiyorlardı. Biz de öyle yaptık. Sevincime söz yoktu; çünkü babam da aşıkta; saz, söz, hikaye ortamında büyümüştüm. Hikayecinin sazı yoktu. Saz yerine baston kullanıyordu. Ancak üslubu oldukça akıcı ve meclise hakimdi. Bu haliyle usta bur hikayeci edası taşımaktaydı. Çay, hikaye, derken, bizimki bastonu bir daha saz yerine sinesine basıp, yanıklı sesiyle Derbeder makamı üzerinde en son şu dörtlüğü okudu:

Sefil Mahmut burada bir kış kışladı,
Göz göz olup yaralarım işledi.

Kan kuruyup, can çıkmaza başladı,
Mahbub yaraladı, yaram var benim.

"Haketimizin geri kalanı yarına" deyince, herkes gibi ben de Yaralı Mahmud'un zamanından, yani hikaye zamanından kendi zamanıma dendüm.

Mahmut'u Mahbub yaraladıysa, beni de bu hikayenin devamını dinleyememek derdi yandırdı.

Hikayenin epeyce varyantını buldum. Mezun olup yüksek lisans sınavını kazandıktan sonra malzemeyi muhterem hocam Prof.Dr. Saim Sakaoğlu Bey'e gösterdim. Hikaye benim tezim oldu. Nihayet yanan yüreğime su serpildi ama hala Ahlat'taki o kahvehane ortamını, saygın dinleyicileri ve özellikle de Derbeder makamını aynen bizim Kars aşıkları gibi doğru düzgün okuyan o yaşlı hikayeciyi aramaktayım. Aranızda da bu aşkın, bu sevdanın kırıntılarını bulmak için varım. Arayan bulur. Arayalım. Doğal olarak hikayenin tamamını burada anlatmak imkanımız yoktur. Ama hikayenin özetiyle sizleri tanıştırebilirim.

Osmanlı ülkesinde Kahraman şah, İran'da ise şah oğlu Şah Abbas hüküm sürmektedir. Bir gün canı sıkılan Kahraman şah, vezirine, seyahate çıkmak istediğini ve münasip bir yer bulmasını emreder. Vezir, İran ülkesini uygun bulur. O devrin şartlarına göre gerekli bağlantılar kurulur ve Kahraman şah yanına vezir-vüzerasını yanı sıra yüz bin kişilik bir kuvvet de alarak, İsfahan oluna koyulur. Şah Abbas onu edep-erkanla karşılar. Bir müddet İsfahan, Tebriz gibi şehirleri gezerler.

Kahraman Şahın İran'da olduğunu duyan Gence hanı Ziyat Han, her iki şahı Gence'ye davet eder. Davet kabul edilir ve şahlar yanlarına da yüzer bir kişilik asker alıp, Gence'ye giderler. Ziyat Han, onları çok güzel karşılar. Yemek içmek faslı bittikten sonra karanlık bastırınca Ziyat Han bir düğmeye dokununca çılçırak taşları yanmaya başlar; ortalık gündüz gibi aydınlanır. Böyle bir teşkilatın kendi ülkesinde bulunmadığına hayıflanarak Kahraman Şah, her ne pahasına olursa olsun, bu taşları ele geçirme hırsına kapılır bu maksatla kısa bir süre sonra İstanbul'a dönmeğe karar verir.

Şah İstanbul'a döndükten sonra yanan taşları getirmesi için tela bağırttırır. Bu çetin göreve Ali tacirin çobanlık yapmakta olan büyük oğlu Mahmut talip olur. Huzura çıkar ve görevi alır. Mahmut, baba dostu meşhur seyyah Koca Aziz'den yardım ister. O da bu hususta ona destek verir. Ne olur, ne olmaz düşüncesiyle Kahraman Şah yüz bin kişilik bir ordunun komutasını da Mahmut'a verip, onları Gence'ye gönderir. Gence'ye varan Mahmut, önce bir elçi gönderip, taşları kendi rızalarıyla vermelerini ister. Ancak Ziyat Han'ın kızı Mahbub, savaşmadan bunun mümkün olmayacağını babasına bildirir ve tebdil-i kıyafet olup, meydana at sürer. Üç gün askerin yarısını kılıçtan geçirir. Durumu böyle gören Mahmut, Mahbub'un karşısına çıkar. Hayli mücadeleden sonra Mahmut, Mahbub'un sırtını yere getirir. Hançeri çekip onu öldürmek isterken, Mahbub göğüs bendini açar. Mahmut gördüğü manzara karşısında kendinden geçer.

BAŞKENTİ SALLAYAN BİTLİS DÜĞÜNÜ

Cemil Özgür Bey, çok küçük yaşlarda

Bitlis'ten çıkmış önce Diyarbakır, ardından Ankara'ya gelmiş, becerileri, yetenekleri, iş ahlakı, prensipleri, çalışkanlığı sayesinde önce Ankara vergi Rekortmeni, ardından yıllarca üst üste Türkiye Vergi Rekortmeni olmuş ve başarıları, bağışları, eğitim alanındaki yatırımları, diğer üstün hizmetleri nedeniyle de Türkiye Büyük Millet Meclis tarafından “**Üstün Hizmet Ödülü**” ile taçlandırılmış bir efsane isim..

Bitlis Eğitim ve Tanıtma Vakfı'nın Kurucu Başkanı olarak, binlerce Bitlisli öğrenciye yüksek öğrenim yapma fırsatı sağlamış, yeni Bitlis'in yapılaşmasında öncü olmuş, yaptırdığı modern çağdaş eğitim kurumlarıyla, diğer Bitlislileri de oraya yönlendirerek Yeni Bitlis'in temellerini atmış, Eski Bitlis'in “**Müze Kent**” olarak korunup gelecek kuşaklara büyük bir miras olarak kalmasına olanak sağlamıştır.

Bitlis'in bu marka olmuş efsane ismi, büyük insan Cemil Özgür Beyefendi'nin üçüncü kuşaktan torunu Sevgili Can Özgür ile Sevgili Burcu Akan, Ankara'nın en yeni ve en modern otellerinden birinde görkemli bir törenle “Dünya Evine” girdiler.

Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen'in kıydığı nikahın şahitleri arasında Türkiye'nin Dünya çapında marka olmuş değerli bilim insanı Mehmet Haberal'da vardı.

Taşdelen'in Evlilik Cüzdanını Gelin Hanıma'a verirken yaptığı konuşmada altını çizdiği “**Atatürk ilke ve inkılaplarına saygılı çocuklar yetiştirmeleri**” şeklindeki temennisi bin kişilik salonu ayağa kaldırdı, dakikalarca ve çılginca bir alkış seli oldu aktı.

Görkemin, azametinin, nezaketinin, zarafetinin, kibarlığının, insana saygının, tevazununun, olgunluğunun sel olup taşırıldığı, ölçünün, kıvamın, ayarın, dozun kaçırılmasına izin verilmeyen muhteşem bir geceydi.

Çok seçkin bir davetli kitlesi vardı. Cemil Özgür Bey ve Muhterem eşleri Muzaffer Hanım masalarını, İrem Akalaya, Gülten Atalay, Siret

Atalay, Nuray Gür, Gün Gür, Naide Öztürk ve Mehmet Haberal ile paylaşıyorlardı.

Özgür Ailesi bu düğünde bir ilke daha imzasını atıyordu. Düğün geleneğimizde genellikle Gelin ve Damadın aileleri kimi zaman aynı masalarda, kimi zaman ayrı ayrı masalarda topluca oturmayı yeğlerler.

Bu düğünde Özgür Ailesi'nin bireyleri, yani Cemil Beyin oğulları, eşleri ve çocuklarıyla birlikte ama konukların arasına serpiştirilmiş ayrı ayrı masalarda oturarak kendilerini konuklarıyla bütünleşmiş gösteren bir tablo sergilediler. Bu tablo'nun Cemi Özgür Bey'in eşine ve benzerine rastlanmayan tevazuunun eseri olduğu gözlerden kaçmadı.

Yıllar evvel, dönemin Cumhurbaşkanı, Cemil Özgür Bey'in Bitlis'te yaptırdığı Okulun açılışını yaptığı sırasında, törenin kusursuz gerçekleşmesi amacıyla Cemil Özgür Bey, bu tevazuunun zirvesini sergileyerek belleklere kazıdı.

Cemil Özgür Bey, gerek Bitlis için gerek Türkiye Cumhuriyeti için yeri doldurulamayacak büyük bir çınar. Bu çınarın köklerine baktığımızda bunların tümünün adlarının baş harfinin “**C**” olduğunu görüyoruz. Buna birkaç örnek vermek gerekirse, Cemalettin, Cahit, Coşkun, Can, Cem, Cenk, Cihaner, Civan. Bu durumun bir tesadüf eseri olmadığını ve Cemil Özgür Bey'in ince zekasının bir ürünü olduğunu anlamak zor değil.

Ankara'da “**Bir Bitlis Düğünü**” bu kadar görkemli, bu kadar muhteşem olabilirdi. Bu düğünde Can Özgür ile Burcu Akan yaşamlarını birleştirdiler. Cemil Özgür Çınarı'na yeni kökler eklemek için bir adım attılar.

Diliyoruz ki gelecekte onlar da her biri birer Çınar olarak hem Bitlis'in hem de Türkiye Cumhuriyeti'nin yararına Dedeleri büyük İnsan Cemil Özgür Bey'in ilkeleri ve prensipleri doğrultusunda üzerlerine düşen görevi yerine getirsinler.

Mutluluklarının daim ve sonsuz olmasını içtenlikle diliyoruz....

SAUNADA BİR ALBAY

*S*ağlıklı yaşam için bir spor

merkezine kaydolmuş, yavaş yavaş performans artırıcı hareketlere başlamıştım. Yürüyüş bandında 60 dakika yürüyor, ardından üç seans saunaya giriyor, arada bir Fin hamamına ve son olarak da yüzme havuzunda yüz metre sürat yüzüşü yapıyordum. Spor kompleksinden çıktığımda ayakta duracak halim kalmıyor, adım atamayacak kadar bitkin düşüyordum. Kısa sürede birkaç kilo verdim. Vücut ölçülerim tam düşlediğim ideal ölçülere gelmişti, ancak yorgun düşmeye başlamıştım. Bu nedenle her gün yaptığım sporu, gün aşırı yapmaya başladım. Daha dengeli bir sonuç almaya başladım.

Spor kompleksinin saunasının kapısı mıknaatıslı bir düzenele açılıp kapanıyordu, biraz eskimiş olmalı ki kimi zaman hafif bir esintiyle kendiliğinden açılıyordu. Saunadan çıkan insanlar kapıyı kapattıklarını sanıyorlardı ama, kapı aşındığı için kapanmayıp açık kalıyordu. Bu durum sauna için olumsuz bir durumdu. Çünkü saunanın kuralı, yüksek ısının düşmemesidir. Kapı açık kaldığında doksan derece olan ısı bir anda yetmişlere düşüyordu ki bu da içerde olanları rahatsız ediyordu.

Bir gün beş-altı kişi saunada koyu bir sohbe dalmış konuşuyorduk. Dışarıdan bir bey saunaya girdi, kalabalık olduğunu görünce, daha sonra gelirim düşüncesiyle olsa gerek, gerisin geriye çıktı. Ancak çıktığında kapının kapandığını sandı, oysa kapı açık kalmıştı. İçerdekiler hepsi birden tepki gösterdiler, ancak muhatap kişi gitmişti. Kapıyı kapatmak için ben yerimden kalkıp tam kapıyı kapatacakken kapıyı açık bırakan beyle göz göze geldik. Kibarca ve sakin bir biçimde, beyefendi kapıyı açık bıraktınız deme gafletinde bulundum. Beyefendi çok sinirlendi, sinirli bir biçimde ve sesini yükselterek bana, eee kapat o zaman, dedi. Huzurumu bozup bir gerginlik yaratmak istemiyordum, sakin bir şekilde, işte ben de kapatıyorum, dedim. Olay kapandı, bey de belli ki çok sinirlenmişti üstelemeden oradan uzaklaştı. Ama ben bu beyin profilini hafızama kaydetmişim.

Aradan birkaç gün geçmişti, ben saunada tek başıma ter atıyordum, kapı açıldı, bu bey içeri girdi,

saunanın kapısını özenle kapattı ve bana saatler olsun dedikten sonra uygun bir yere oturdu. Ben acaba geçen günkü gerilimi hatırlıyor mu düşüncesinden hareketle, bir süre bekledikten sonra sakin bir biçimde, sıklıkla buraya geliyor musunuz, diye sordum. O da sakin ve kibar bir biçimde gün aşırı geldiğini, evinin çok yakında olduğunu, sıkıldığı zamanlar soluğu burada aldığını söyledi. Geçtiğimiz günkü gerilimden eser yoktu. Ya hatırlamadı ya da o da benim gibi gereksiz davranış olarak değerlendirdi, bilemiyorum. Bir süre sohbet ettikten sonra, süremiz doldu ve birbirimize sağlıklı günler dileyerek ayrıldık.

Birkaç gün sonra, gene saunada karşılaştık, önceden tanışık olduğumuz için daha koyu sohbet etmeye başladık. Ben görevini sordum, asker kökenli olduğunu, 2005 yılında emekliye ayrıldığını, ailevi durumunu, çocuklarını anlattı. Bu kez o bana ne iş yaptığımı sordu, kendimden, yaptığım çalışmalarından, kitaplarımdan, sergilerimden, vakıflarımdan söz edince, şaşkınlıktan ne yapacağımı şaşırırdı. Benden bu kadar performans beklemediği belliydi. Kendisinin de sosyal etkinliklerde bulunmak istediğini, ancak uygun bir ortam bulamadığından söz etti. Arkadaşlarının zamanlarını derneklerinin lokalinde pişti oynayarak geçirdiklerini, kendisinin böyle ortamlardan hoşlanmadığını, bu yüzden bu spor tesisinin ona bir ilaç gibi geldiğini anlattı. Mesleği gereği, her önüne gelenlerle diyaloga girmekte zorlandığını, bu yüzden toplama pek kolay iletişime girmekten duyduğu sıkıntıdan söz etti.

Günler geçtikçe samimiyetimiz ve muhabbetimiz arttı. Artık iki-üç günde bir karşılaşıyor, sadece saunada değil diğer ortamlarda da uzun sohbetler yapıyorduk. Sıklıkla benim çalışmalarımı söz ediyor, bana övgüler düzüyordu. Bu da doğal olarak beni pozitif etkiliyordu, hoşlanıyordum. Ben de duyarsız kalmamak için, size bundan sonra Albayım diye hitap edeceğim, bir sakıncası olur mu, diye sordum, memnurluk duyacağımı belirtti. Daha sonra, Albayım size bir kitap getireceğim, sizi göremezsem resepsiyona bırakacağım oradan alabilir misiniz, diye sordum. Çok memnun olacağını ve kitabımı çok

merak ettiğini, en kısa sürede okuyup düşüncelerini bana bildireceğini söyledi.

Spor salonunun içine adım atar atmaz, karşımda Salih Albay'ı beni beklerken buldum. Selamlaştık, hatır sorduk, normal olarak o gün gelmemesi gerektiği halde, sırf kitap için geldiğini söyledi. Ben de memnuniyetimi belirttim, çantamdan kitabı çıkarıp uzattım, heyecanla aldı, hemen kapağını açtı, içindeki kimlik sayfasını dikkatle inceledi. Bu hareket kitaptan anlayan insanların yaklaşımıydı, hoşuma gitti. Kitaptan anlamayanlar, içinde resim var mı yok mu önce ona bakarlar, ya da şöyle bir karıştırır, kapatıp bir kenara koyarlar. Salih Albay öyle yapmadı, kimlik sayfasının ardından, içindekiler bölümündeki başlıkları inceledi ve ağzından şu mırıldanma çıktı, benim ilgileneceğim konular var, diyerek yüreğime su serpti.

Ben spor kıyafetlerimi giymek için izin istedim, ayrıldım. O da elinde kitapla şezlonguna doğru yürüdü. Ben sporumu yapıp tam saunaya girmek üzereyken, saunadan inanılmaz yüksek perdeden durmak tükenmek bilmeyen kahkaha sesleri geldiğini duydum ve irkildim. Böyle toplumsal alanlarda bu kadar yüksek sesle ve yüksek tempoda kahkaha atmanın ne kadar garip olduğunu düşünerek, saunanın kapısını açıp içeriye girdim. Gördüklerime inanamıyordum, o benim kibar, sakin, düzeyli dediğim Salih Albay, inanılmaz bir şekilde kahkaha tufanına tutulmuş, kendinden geçmiş, deli divane olmuş gibiydi. Bir palyaço gösteri yapıyor gibiydi, ancak palyaçolar bile bu tonda, bu frekansta gösteri yapamazlardı. Saunada iki bayan ve bir de Salih Albay vardı, ve Salih Albay kontrolsüz bir biçimde yükses sesle kahkaya atıp duruyor, sakinleşmiyordu, nefesi bitiyor, tam susacak artık derken, daha yüksek sesle kaldığı yerden kahkasına devam ediyordu. Şaşkın bir şekilde seyrediyordum, bayanlara bakıyordum, onlar da donmuş bir vaziyette, başlarını önlerine eğmiş, sabırla bu krizin sona ermesini bekliyor gibiydiler. Albayım hayrola noldu, sizi kahkahalara boğan ne oldu, desem de Salih Albay, bu sözleri duyacak durumda değildi. Sonuç alamayınca bayanlara döndüm, hanfendi ne oldu Albayım böyle kahkahalara boğulmuş, her ikisinde de bir yanıt almak mümkün değildi, donup kalmışlardı adeta. Gülmüyor, başlarını da önlerinden kaldırmıyorlardı. Benim yırtınmalarım da sonuç vermemişti. Bu sinir bozucu durum durmak bilmiyordu.

Ayakta bir süre durduktan sonra oturmak ve gerisin geriye çıkmak konusunda tereddüt ettim. Tam çıkacakken Albay'dan kahkahalarının arasına sıkıştırılmış bir cümle duydum. Kendim söyledim, kendim gülüyorum, diyip kaldığı yerden insanı delirten kahkasına devam ediyordu.

Albay'ın kanı yüzüne toplanmış, yüzü kıpkırmızıya boyanmış bir palyaçonun rengini almıştı, arzı aynen palyaçoların ağzı gibi bir yay görünümüne bürünüp yanlara doğru iyice büyümüşü. O ciddi insan görünümü, o her önüne gelenle diyaloga girememe sözünden eser kalmamıştı. Bir anda bütün söylenenlerin gerçekle yakından uzaktan bir ilgisinin olmadığı ayan beyan gözler önüne serilmişti. Ne var ki benim şaşkınlığım bir türlü geçmiyordu, ısrarla sordum, Albay'ım noldu, sizi bu kadar güldüren neydi. Açıklaması, yaşadığı kahkaha krizinden daha saçma ve daha inandırıcılıktan uzaktı.

Saunaya girdiğinde orada bulunan bayanlardan biri üzgün duruyormuş, o da sormuş bayana hayrola neyin var, neden böyle üzgün duruyorsun demiş ve kendiliğinden kahkaya başlamış. Kendim söyledim, kendim gülüyorum dediği gerçekten doğru. Palyaçolar gibi, komuk bir kahkaha tufanına tutulan ve kahkaha sesleri ile spor kompleksinin duvarlarını titreten Salih Albay'ın bu tavrının inandırıcılıkla ilgili herhangi bir tutarlı tarafı gerçeklerden çok uzaklardaydı.

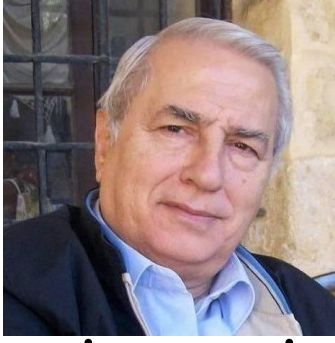
PROF.DEĞERTEKİN'İN MUHACİRLER KİTABI'NIN 2. BASKISI

Bitlisli hemşehrimiz Prof.Dr.Halil Değertekin Hoca'nın, Bitlis'in Ruslar tarafından işgal edilmesini anlatan ve ilk tarihi roman özelliğini taşıyan **"Muhacerler"** kitabı 2. Baskısı ile okuyucusuyla buluştu.

3 Mart 1916 günü Ruslar'ın Bitlis'i işgal etmesi üzerine Bitlis'ten kışın en zor koşullarında göç etmek durumunda kalan Bitlis halkının, yaklaşık olarak 1000 civarında çocuğunu bir köprü altına bırakarak, ertesi gün donmuş bedenleri ile karşılaşmasını çok dramatik bir biçimde ilk kez bilim dünyası ile buluşturan aslen Bitlisli olan Prof.Dr.Halil Değertekin, birinci baskısı kısa sürede tükenen kitabını çeşitli çevrelerden gelen istekler doğrultusunda 2. Kez ve 2. Baskı olarak çıkardı.

2016 Mayıs ayında Bitlis'te yapılan **"Türk Ermeni İlişkileri Uluslararası Sempozyum"**da ilk kez Bitlis halkına anlatılan bu tarihi olay, gerek Bitlis Valiliği, gerek Bitlis Eren Üniversitesi Rektörlüğü, gerekse Bitlis sivil Toplum Kuruluşları tarafından ilgi görmedi.

Oysa bu tarihi mirasımıza sahip çıkmalı, Bitlis'in geleceğinin teminatı olan o bin çocuğumuzun, hayatlarının baharında aramızdan ayrılıp gitmesinin anısını büyük bir saygı ve büyük bir duyarlılıkla yaşatmalı, geleceğe taşımamız...

“MİTOLOJİK MUHAFİZ” DİGENİS AKRİTAS

Hüseyin MÜMTAZ

Şu sıralar Kıbrıs Adası'nın üzerinde bir çift hayalet dolaşüyor. İlki, her daim (1991'den beri dünyada artık sadece) Trodos'tan Beşparmaklara kadar göklerde vâr olan Marx/Engels'in “komünizm heyülâsı”; diğeri ise aslında hep derinlerde bir yerlerde var olan ama zaman zaman tekrar hortlayıp kendini gösteren ENOSİS hülyâsı...

“Heyülâ” ile “hülyâ” arasındaki kıldan ince kılıçtan keskin ayrıntıyı dirayetli okuyucunun insafli ferasetine bırakıyorum. Bir süre önce Anastasiadis kapıyı çarpıp çıkmış, Rum Meclisi “1950 ENOSİS Plebisitini Anma Günü”nü onaylamış; Kıbrıs dururken nedense Newyork-Cenevre arasında mekik dokuyan İsveç malı çakma görüşme masası da devrilmişti. Şimdi “bizim taraf”ta bir bayram, bir seyran... Rum Meclisi güya geri adım atmış, anma gününü kutlama görevini Meclis'in uhdesinden alıp hükümete, Eğitim Bakanlığına vermiş.

Bu bir “geri adım”mış, masa derhal yeniden kurulmuş, heyetler ve görüşmeciler hiçbir şey olmamış gibi, düzenlenen takvim doğrultusunda yine görüşmeye başlamışlar... “Bizim taraf” Rum Eğitim Bakanlığı'nın, Kilise'nin himaye ve güdümünde olduğunu bilmez mi?

Neden bilmez? Yahut neden bilmezden gelir? 74'de ele geçen alfabelerin ilk sayfasındaki papaz resminin altında “O galos papaz mas/Benim iyi papazım” yazdığı bu kadar mı çabuk unutuldu? Rum tarafı “geri adım” atar, masa da yeniden kurulurken eş zamanlı olarak bir de anma yapılır. “Birleşik Kıbrıs Partisi, 1965 yılında katledilen Derviş Ali Kavazoğlu ve Kostas Mişaulis'i andı. BKP Genel Başkanı İzzet İzcan başkanlığında bir heyetle törene katılan Birleşik Kıbrıs Partisi, Derviş Ali Kavazoğlu ve Kostas Mişaulis'in mezarlarına çelenk koydu. Konu ile ilgili açıklama yapan İzcan, Kıbrıs'ta yaşanan en karanlık günlerde etrafı ışık saçan, ortak vatan ve ortak yaşam mücadelesini kararlılıkla sürdüren bu iki yiğit insanı saygı ile andıklarını vurgulayarak ‘Onlar o zor günlerde

hayatları pahasına bizlere doğru yolu göstermişler ve bu uğurda yılmadan mücadele etmişlerdir’ dedi.

Kıbrıs'ta Taksim ve Enosis politikası peşinde koşanların Kıbrıs'ı kana buladığını belirten İzzet İzcan, ‘Eğer Derviş Ali Kavazoğlu ve Kostas Mişaulis'e kulak verilseydi bugün bu acı trajediler yaşanmayacaktı’ dedi. Katledilişlerinden 52 yıl sonra görüşme sürecinin halen devam ettiğini, sonuç almak için görüşmecilerin tüm Kıbrıslıların ortak çıkarlarını esas almalarının şart olduğunu dile getiren İzcan, ‘Boş hayaller peşinde koşarak macera aramak bizleri hiçbir yere taşımayacaktır’ dedi. ‘Birleşik Kıbrıs Partisi, askerden ve silahlardan arınmış Kıbrıs'ı tek çıkış yolu olarak görmektedir’ diyen BKP Genel Başkanı İzzet İzcan, ‘Derviş Ali Kavazoğlu ve Kostas Mişaulis'in yaktığı barış meşalesini hedefe ulaştırmak hepimizin boynunun borcudur’ dedi. “Ortak vatan, ortak yaşam”, “tüm Kıbrıslıların ortak çıkarları”, “askerden ve silahlardan arınmış Kıbrıs”... Kilisesi de, komünisti de yüz yıllardır aynı buzuki eşliğinde aynı rembetikoyu çağırıyor mu? “Köy okulu sıkı disiplinliydi ve ihlâl edenler kızılılık sopasıyla dayak yemeyi göze almalydılar, ama Elen tarihinin ihtişamının daima birinci sırada olduğu derslerimi seviyordum. Özellikle İskender'in imparatorluk sınırlarının yarı mitolojik muhafızı Dighenis Akritas'ın efsanelerine kendimi kaptırmıştım. Trikomo'nun fazla uzağında olmayan bir yerde, köyün ihtiyarlarının oraya Dighenis tarafından fırlatıldığını bana temin ettikleri dev bir kaya vardı ve annem sık sık onun kahramanlıklarını anlatan halk şarkıları söylerdi”. “Onbir yaşımda Pancyprian Lisesi'ne devam ettiğim Lefkoşa'daki akrabalarımın yaşamaya gittim. Orası, Kıbrıs'ın bütün ortaokullarında olduğu gibi Yunanistan'dan gelen ve milliyetçiliğimize yeni bir hararet getiren öğretmenlerle doluydu”. “Kıbrıs anavatanımdı. Kıbrıs küçük ve zayıftı. Türkiye'nin onu birkaç bin liraya İngiltere'ye sattığı 1878'deki o güne kadar asırlarca uzun bir dizi düşman işgaline uğramıştı. Kıbrıslılar birkaç on yıl önce İngiltere'nin İyon adalarını serbestçe Yunanistan'a geri vermiş olduğunu hatırladıkları için İngilizleri buyur etmişler ve adanın, ilk İngiltere Valisi'ne, Mağusa'da karaya çıkarken yaptığı Enosis ricasına herkes inanıyordu”.

Diyor Diğenis kod adlı; Akritas (TÜRK'Ü İMHA PLANI)'ın mucidi; 1898 doğumlu; 1905-10 arası (Balkan Harbi öncesi) Kıbrıs'ta “Elen” öğretmenleri tarafından “Elen” efsaneleri ile büyütülüp yetiştirilen; 1919'da Yunan Ordusu ile İzmir'e “çıkıp” 22'de tüyen Grivas “HAYATIM” adlı kitapta. (HAYATIM. Khora Yay. Lefkoşa. Eylül 2012)

Onu da mı okumadınız?

Peki ne yaparsınız, ne işe yararsınız siz?

12 Nisan 2017

ŞAFİİ MEZHEPLİ NAKŞİBENDİ TARİKATLI ZAZALARDA HALK İNANÇLARI¹

GİRİŞ:

Bu çalışmada ele alınan Şafii-Nakşibendi inançlı Zaza halk inançları konusu, Ahlat Gazetesi'nin Aralık 2016 tarihli nüshasında yer alan ve kaynağı Tunçeli/Dersim¹li bir aydın olan "Dersim Zazalarında Halk İnançları" isimli çalışmanın tamamlayıcı bölümünden birisi olup anılan o yazı, Üniversite gençliğimizin bir hayli ilgisini çekmiştir.

Çalışmada yer alan yerel halk kültürü bilgilerimizin kaynağı da Bingöl'den, kültürümüzün Şafii-Nakşibendi Zaza kesimine mensup bir araştırmacıdır. Bitlis'in halkı Zazalardan da oluşan bölgesi Mutki'dir. Bu ilçenin Zazaları Alevi inançlı olmayıp Sünni-Hanefi ve Sünni-Şafidir.

Bu tür alan araştırması içerikli yazıların artması ile birlikte yaşayan halkların kendilerini ve birlikte yaşanan halkları daha yakından tanıyabilecekleri, bu tanış olmanın toplumsal ahenge güç katacağı inancındayız.

METİN:

Şafii-Nakşibendi Zazalar Elazığ merkez başta olmak üzere Palu, Maden, Alacakaya, Arıcak, Kovancılar, Karakoçan, Sivrice ilçeleri ve Elazığ'ın yakın illerinden Diyarbakır Dicle, Hani, Ergani, Eğil, Çüngüş, Çermik, Silvan ve Diyarbakır merkez, Bingöl merkez, Adaklı, Genç, Kiğı, Solhan, Yayladere, Yedisu, ve Karlıova ilçesi hariç, Urfa'nın Siverek ilçesi, Adıyaman kısmen Merkez Gerger, Kâhta ve Narince ilçelerinde ve Malatya'nın Pötürge ilçesinin birkaç köyünde yaşamaktadırlar. Şafii-Nakşibendi Zazaların yöresel olarak birçok ziyaret

yerleri vardır. Anacak bütün Zazalar genel ziyaret yeri Ali Septi Hz'lerini bilir ve onu ziyaret ederler. Bu zat Şafii mezhepli Zazalar arasında Nakşibendiliği yayan kimse olarak bilinir. **Ali Septi Hz'lerin** tarikat şeceresi **Ahmet Yesevî Hz'lerine** kadar uzanır. **Ahmet Yesevî Hz'leri** sadece Bektaşî kültürü ile ilgilenmemiş. Bütün İslamî tarikatların yayılmasına katkı sağlamıştır. **Ali Septi Hz'leri**, Yesevi'nin kültür silsilesinden gelen Nakşibendi tarikatının ileri gelenlerinden **Mevlana Halit Bağdadi**'den uzun yıllar ders almış onunla birlikte yaşamıştır. Anadolu'ya Nakşibendi tarikatını yaymak için gelmişti. Bu zat **Şeyh Sait**'in öz dedesidir. Şeyh Sait'in itibarı da bu zattan gelir².

Şeyh Sait'in Kürt olmayıp, Zaza olduğu konusunda, 1980'ler itibariyle bölge halkının genel kanaati, bölgede yaşayan Zaza halkın sözlü kültüründen hareketle açıklanmıştır.³

Nakşi Şafilerin halk inançlarında ziyaret edilen türbelerden **taş, toprak, ağaç yaprağı, su** gibi şeylerin şifa veya bereket adına alma, getirme türünden uygulamalar yoktur⁴.

Halk inançlarının türbe türü mekânlardan izinsiz bir şey almak yanlış ve hatalıdır. Zira böyle yerlere türbede yatanın kalası, bağlanılan adak bezleri yatırım himayesine girmenin nişanesi olarak bakılır. Yatırım kalasındaki her şey sahiplidir ve sahibi oradaki yatırıdır, şeklinde bir inancın olduğu bilinmektedir.

Diğer taraftan Allah'a rağmen başka bir otorite, yetkili makamın varlığını kabul etmek, ondan talepte bulunmak, ona ait toprak su benzerlerinden beklentide bulunmak, Allah'a ortak koşmak anlamına gelir, şirkdir ve şirk İslam'daki en büyük günahdır.

Ulu zatların türbeleri ziyaret edilirken, Allah rızası için okunan Kur'an-ı Kerim veya dualar onun ruhuna hediye edilebilir.

Türbe ziyaretlerinde akşamdan türbeye ekmek, yemek, yiyecek götürülür. Götürülen yiyeceklerin bir kısmı ziyaretçiler tarafından yenilir, diğer bir kısmı ise **teberru** olarak kabul edilir evlere getirilir. Bunlar yakın çevreden kimselere dağıtılır, ikram edilir, takas edilir yapılan işlem hizmet ve getirilen yiyecek makbul sayılır⁵.

Türbeden alınacak taş toprakta hikmet arama inancındaki şirk ile bize göre türbede yenilen

¹ Bu çalışma "Yaşar Kalafat, **Türk Etnolojisinde Zazalar**, Beriakn, Ankara, 2015" isimli kitap çalışması münasebeti ile Şafii Zaza Araştırmacı İdris Tunçer'in yaptığı açıklamalar'dan hareketle hazırlanmıştır.. Katkıları için kendisine teşekkür ediyoruz.

² İdris Tunçer, 65 yaşlarında, yüksek tahsilli, devlet memuriyetinde idareci olarak çalışıyor, Zazalar konusunda araştırmaları olan bir kimse

³ Yaşar Kalafat, **Bir Ayaklanmanın Anatomisi: Şeyh Sait**, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi yayınları, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara, 2003

⁴ Kaynak kişi: İdris Tunçer

⁵ Kaynak kişi: İdris Tunçer

yemeğin artanında hikmet aramanın şirk itibarı ile mahiyeti aynıdır.

Cuma gününün kutsal gün olarak kabul edilmiş olması inancından hareketle, son yıllara kadar Zazalar Cuma günü kesinlikle çalışmazlardı. İstanbul ve Ankara gibi iş merkezi şehirlere çalışmaya giden Şafii Zazalar, Cuma günü çalışmayacakları konusunda işveren ile anlaşarak işi alırlardı. Günümüzde bu geleneğin, kimi Zazalar arasında devam ettiği bilinir⁶.

İşe gidecek olan Şafii inançlı Zaza adeta **güneşin** üzerine doğmasını beklemez erken kalkmak ister, güneşin doğmasına, şafağın sökmesine şahit olmak ister. Bu uygulamanın güneşe yükünmek ile ilgisi yoktur. Güneş Allah'ın nuru, nimetlerinden birisidir. Sabahleyin kalkıp **kibleye** dönen Şafii Zaza Allah'ın verdiği nimetlere şükreder. Keza **ay** da Allah'ın nimetlerinden kabul edilir, yeni doğmuş ayı gören Şafii Zaza Kibleye döner Allah'a hamt eder⁷.

Güneş doğmadan kalkılıp güne başlanmasında dinî hayat ve sağlık bakımından yarar görüldüğü inancı çok yaygındır.

Şafii Zazalarda **Gök Kuşağı**'na da saygı duyulur. Onun Hz. Fatma'nın kuşağı olduğuna inanılır ve ondan korkulur. Onun ucunun değdiği yerden geçen kızın erkek ve erkeğin de cinsiyet değiştirip kız olacağına inanılır. Bunun halk arasındaki ismi **Fatik Kuşağı**, **Hz. Fatma Kuşağı**'dır.

Mitolojik verilere göre yedi ana renkten meydana gelmiş olan **Ebem Kuşağı/GökKuşağı**, Ülgen'in eseri idi. Ebem Kuşağı'nın Türk kültür coğrafyasının bazı yörelerinde, mesela Tatar Türklerindeki adı **Fatma Nene/Fatma Ana Kuşağı** olduğu bilinmektedir. Bu kuşağın altından geçebilen kızların erkek ve erkeklerin de kız olabileceği inancı bu toplumda da vardır. Ayrıca bu kuşağın altından geçebilenin cennete gideceğine de inanılır. Bu kuşağı gören çocukların "yeşili benim" demek için Kars'ta yarıştıklarını da hatırlıyoruz. Kuşağın Türk kültürlü halkların bir kısmında bir ucunun denize ulaştığına oraya su içmek için uzandığına inanılır. Esasen Fatma ana etrafında bir kült oluşmuştur. Doğumu kolaylaştıracağına inanılan **Fatma Ana Otu**, yemeğin yapılması çabuklaştıracağı ve bereketini artıracığı için yemeği yapan hanım vakit az ise ve telaşlanıyorsa, "bu benim elim değil **Fatma Ana Eli**" der. Ayrıca **Ehli Beyt**'i ve İmam Zadelere temsil ettiğine de inanılan, açık beş parmak şeklindeki elin Derbentteki isimlerinden birisi de **Fatma Ana Eli**'dir. Nazarlık şeklinde hazırlanan bu el çocukların omzuna asılarak onların korunacaklarına inanılır, Nazarlığın rengi, yapıldığı madenin rengine göre sarı-kırmızı veya mavi

olabilir. Ziyaret edilen **Fatma Ana Çukuru** ve benzeri gibi inanç ve uygulamalar da vardır.

Y.Songlu'nun bu konudaki tespitlerine de değinmek istiyoruz. Songlu **Gök Kuşağı** inanç coğrafyasını anlatırken Türk dilli halkların inanç kültürlerine ait bir olduğunu belirtip, Avrupa, Akdeniz havzası, Sibirya, batı Çin, Pasifik, Baltık Denizi gibi bölgeleri zikretmektedir. Rainbow olarak tanımlandığını belirttiği bu tespitin "**Karı Nene Kuşağı**", "**Yağmur Kuşağı**", "**7 Renk Kuşağı**", "**Cennet Yolu**" gibi isimlerle de bilindiğini Talat Tekin'in çalışmalarına da göndermeler yaparak belirtmektedir⁸.

Anadolu kültür coğrafyasının Gök Kuşağı kültürü ile tanışması kadim Anadolu medeniyetleri dönemine kadar uzanabilmektedir. Tanrı Nimurta'nın tacı bir gök kuşağı olarak tanımlanırdı. Akat dilinde Gök Kuşağının karşılığı olan **Manzat**, bir Tanrının ve Andromeda takımından bir yıldızın adıydı. Yıldız bir Kudurnu'nun üzerine, at kafasının üstünde yay çizen bir gök kuşağı olarak resmedilirdi. Gök kuşağı aynı zamanda **Uruk Şehri**'nin edebiyattaki adlarından biriydi⁹.

Şafii-Nakşi Zazalar da **Hz. Hızır inancı** vardır. Hızır'ın insanların dar zamanlarında onlara yardım ettiğine, Hızır'a o gücü verenin Allah olduğuna inanılır.

Zaza halk kültüründe "**Hızır** beni çarpsın ki", "**Kur'an** beni çarpsın ki", "**Güneş** beni çarpsın ki" gibi ant yemin türleri de vardır. Bir Zaza güneş üzerine yemin edebilir. "Üzerime güneş doğmasın ki" şekline yemin vardır. Cami üzerine de yemin edilir. Keza "**Şeyh Ali Pali** beni çarpsın ki" şeklinde de yemin edilir. Şeyhin insanları çarpabileceğine inanılır. Şeyh Ali Pali, **Ali Septi Hz'** lerinin ismidir. Alevi inançlı Zazalardaki **Seyit/Seyyit**'in yerini Sünni Zazalarda **Şeyh** almıştır. Şeyhin mahiyetindeki 2. Dereceden yer alan adamna Sünni Zazalarda **Sofi** denir. Sofi'nin toplum içerisinde otorite olarak yaptırabilirliği vardır.

Biz Halk inançları-Hızır bağlantılı çalışmalarımızı Doğu Anadolu'nun Alevî inançlı Zazaları, Güney Anadolu Alevi inançlı Hatay, Mersin, Tarsus Nusayrileri ve Azerbaycan'da **Dağlılar** olarak bilinen halklar arasında yapmaya çalışmıştık. Hz. Hızır bir tespitte, Allah, bir tespitte peygamber, bir tespitte veliyullahtan bir kimse, başka bir tespitte efsanevi kahraman olarak araştırmacının karşısına çıkmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de ise Hz. Hızır bilge bir kişi olarak geçmektedir.

devam edecek...

⁸YongSöngli, "Türk Dilinde Gök Kuşağı İçin Adlandırmalar", VIII. Milletlerearsı Türkoloji Kongresi (30 Eylül-04 Ekim 2013 İstanbul

⁹Jeremy Black-Anthony Gren, **Mezopotamya Mitolojisi Sözlüğü**, Aram yayıncılık, İstanbul, 2013 s. 96

⁶ Kaynak kişi: İdris Tunçer

⁷ Kaynak kişi: İdris Tunçer

CUMHURİYET DÖNEMİ AHLAT'IN İZ BIRAKAN İLK ÖĞRETMENLERİ-III M. LÜTFİ KOÇAK

M. Sabri SAYIN

Lütfi Koçak, 15.10.1930 tarihinde

Ahlat'ın İkikubbe Mahallesi'nde dünyaya geldi. Babasının adı Yusuf, annesinin adı Cemile'dir.

İlk öğrenimine 1937 yılında 3. sınıfa kadar eğitim veren Bayındır İlkokulu'nda başladı. Burada Ahlat'ta ilk kez görev yapan bir bayan öğretmen olarak yörede çok büyük ilgi gören Sahure Bayındır'ın öğrencisi oldu

1938 yılında kaydını Ergezen İlkokuluna aldırdı, 1940 yılında buradan mezun oldu. O dönemde Ahlat'ta ortaokul bulunmadığı, Ailesinin de onu Ahlat dışında başka bir okulda okutma olanağı olmadığı için eğitimine bir süre ara vermek zorunda kaldı. 1945 yılında Diyarbakır Ergani Dicle Köy Enstitüsüne kaydoldu. 1950 yılında buradan mezun oldu. Aynı yıl Ahlat'ın Taşharman İlkokuluna öğretmen olarak atandı. Böylece 20 yıllık mecburi hizmetinin de ilk adımını atmış oldu. Böylece 3 ayda bir ödenecek 20 liralık maaşı ile de tanışmış oldu. Atandığı okul henüz inşaat halindeydi, tamamlanması bir hayli gecikmişti. 17 Aralık 1950 tarihinde 30 erkek öğrenci, 3 kız öğrenci ile okulu eğitim ve öğretime açmak Lütfi Koçak için büyük bir heyecan fırtınası doğurmuştu.

Lütfi Koçak, köy halkının okula ve eğitime mesafeli durmaları nedeniyle bazı sıkıntıları öğrencilerine Türkçeyi öğretmekle aşabildi. Öğretmen ile öğrenciler arasında yavaş yavaş başlayan diyalog buzların erimesine neden olmuş ve artık iyi bir ortamın doğması sağlanmıştı. Bu olumlu gelişme zamanla köy halkının okul ve öğretmen ile ilişkilerin düzelmesine neden olmuştu.

Bu gelişmelerden cesaret alan Lütfi Koçak, köylüler için akşamları okuma-yazma kursları vermeye başladı. O dönemde yaşanmakta olan 2.Dünya Savaşı nedeniyle öğrencilerine iki yıl üst üste 45'er günlük askeri eğitim verdi.

Lütfi Koçak, 1952 Yılında Kürüm Ailesi'nden Sabiha Hanım ile evlendi. Bu evlilikten Leyla, Nejla, Murat ve Fatih adlarında dört çocuğu oldu. Lütfi Koçak, evini görev yaptığı köye daha taşıyamadan tayini Ernis Köy Enstitüsü'nün Ahlat'taki Uygulama Okulu olan Ahlat Kız Yatılı Bölge Okulu'na çıktı. Burada üç yıl görev yaptı.

1952-1953 döneminde Ernis Köy Enstitüsü'nde açılmış olan "Tamamlayıcı Kurs"a katılarak başarı belgesi almıştır. 1955 Yılında kendi isteğiyle tayini Tatvan Uluer İlkokulu'na çıktı. Burada bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra tayini Tatvan Tuğ İlkokulu'na çıkan Lütfi Koçak burada 1968 Yılına kadar görev yaptı.

Lütfi Koçak, vatani görevini Polatlı Yedek Subay Okulu'nda tamamlamış ve buradan 31.11.1959 tarihinde Topçu Yedek Subay Teğmen rütbesi ile terhis olmuştur. Öğretmenlik görevini sürdürürken 1965 Yılında Genelkurmay Başkanlığı'nın emri ile İhtiyat Eğitimi için silah altına alınmış ve 24.09 1965 tarihinde terhis edilmiştir. Ayrıca 28. Tümen Topçu Komutanlığının 10. Dönem Özel Yaz Dağ Okulu kursuna katılmış, başarı ile tamamlamıştır.

1968 Yılında gene kendi isteğiyle İzmir'in Bayındır İlçesi'ndeki Akdağ İlkokulu'na, bir süre sonra da gene İzmir Karşıyaka Gümüşpala Mahallesi'ndeki İmbat İlkokulu'na, iki yıl sonra da aynı mahalledeki Şehit Nazım Bey İlkokulu'na atandı. Burada beş yıl süreyle görev yaptıktan sonra Karşıyaka İlçesi Nergiz Mahallesi'ndeki Mürşide Akyüz İlkokuluna atandı ve 1979 yılında buradan emekliye ayrıldı.

Lütfi Koçak, 8 Temmuz 2016 tarihinde İzmir'de yaşama veda etti, Karşıyaka Mezarlığına defnedildi. Mesleğinde iyi yetişmiş bir eğitimci profili çizerek derin izler bırakmıştır.

Rahmet, minnet ve şükranla anıyoruz...

ÖNÜMÜZDEKİ SAYIDA: SALİH AKIN

UMUT DOĞURGANDIR!...

Mehmet Halil ARIK

*B*iliriz;

Demirin pası kendinden...

Ağacın kurdu da kendi beslemesi...

Ama ne pas da izan, ne ağacın kurdunda vicdan ararız...

O nedenle de sormayız..." gazezin nedir?" diye.

Ama, malzeme insan olunca; ister istemez o kahırlı soru gelir aklımıza. "Garezin ne?"

Düşünemiyoruz insan olanın izansız ve vicdansız olabileceğini: "nasıl kıyar da kendisini yok edecek sonucu kendi elleriyle hazırlar insanoğlu?"

"Nasıl olur da kula kulluğa teslim edecek ortama hazır eder kendisini...?"

*

"Toplumlar, hak ettikleri sistemle yönetilir" demiş bir bilge filozof. Olumlu yönü bir yana, olumsuz durumlar adına bunu kahrına söylemiş olmalı. Zira, hiçbir insan topluluğu, insani erdemlerden yoksun bir yönetimi hak ediyor olamaz.

Hiçbir toplum zulmü alkışlayamaz, zalimi asla sevemez... Soyguna, vurguna talana pirim veremez... Çiğnenmiş onca hukuksuzluğa, göz göre göre "evet" diyemez...

Aldatılmışların, aldatması mı girmiştir devreye...?

Yalanın mumu bir diğer yatsıya kalmadan söndürülemedi mi?

Talanın ganimetleri mi kullanılmıştır propaganda arenasında?...

Kin ve nefretin, "sanata(!) dönüşmüş öfkeli hitabetinin cazibesi mi büyülemiştir toplumu?"

Yoksa gizli niyetlerin görünmez elleri mi katılmıştır manipülasyon kervanına...?

*

Yılgınlık yıkımdır. Korku ise direnme hakkını kullanmaya büyük engel...

Sinmek geri durmaktır...

Haksızlığa meydan açmaktır. Fütursuzluğa dilsiz şeytan olmaktadır.

Oysa insan olmanın erdemi hukuka hak tanımaktır. Ve lakin çürümüşse hukuk, ilk savaşı hukuksuzluğa açmaktır.

Azim, izan, akıl, vicdan ile eylem bir araya gelince zafer mutlaktır. Aydın olmanın gereği toplum içinde bu erdemlerin korkmadan... yılmadan... sinmeden bileşkesini kurmaktır.

Toplamda kazanılmış görünse de referandum, kaybedenler, kazandıklarını sananlardır.

Bezginliğin yılgınlığın cumhuriyet düşmanlarına teslimiyetin sırası hiç değil.

Demirin kendi pasında çürümesi izansızlığındandır.

Ağacın kendi kurdu eliyle devrilmesi, kendi beslemesine karşı mücadele yönteminden yoksun olmasındandır....

Bizler ne demiriz izansız, ne de odunuz, ağacız bilgisiz!...

Ne kula kulluğa teslimiyete rıza gösterecek kadar alçalmış, erdemsiz kişileriz ...

Ne üç kuruşluk çıkar, ne de "efendi buyursun- ben yapayım diyerek bir makam kapma uğruna kuyruk takımı olmayı kabullenenlerdeniz.

Biz en aydınlık yolun bilim ve fen olduğunu bilenleriz.

İşte bu nedenle Cumhuriyet, bizlere emanet!...

*

Sultanlar da sonludur... Ve toplamda kazanılmış görünen bir sonucun özünde çok şey kaybettirdiği açığa çıkmıştır artık.

Referandum sonucunun çok net ortaya koyduğu bir durumdur bu. Kendi içlerinde kurdukları çıkar ağı dışında sadece bilimden uzak dindar kesim kalmıştır ellerinde destekçileri.

"Cahil halkın ferasetine güvenen" lerle bu işi nereye kadar götürebileceklerinin hesabı kabuslarıdır bugün.

Sahip olunan yetkiler bazen başa beladır . Ne sultanlar ne tiranlar görmüştür bu alem kendi yetkilerinde boğulan!...

Devlerin(?) de devrildiğini görmek en çok kendilerini dev aynasında görenlerin onurunu kırar.

"Kurnazlar için yeni bir çıkar fırsatı, inançlı insanlar için inançlarını, sabırlarını sınama olanağı ve dâhîler için bir yükseliş basamağıdır." der Balzac.

Zamanın, kendisine yeni fırsatlar sunduğunu zanneden kurnazlar, ulaştıkları sonucun kendilerine ne sürprizler sunacağına da farkında mıdır? acaba!?...

*

"Şimdi sıra, bu yetkileri, cumhuriyetimizin kuruluş ilkelerine döndürmek için kullanacak onurlu- erdemli, yetkin bir cumhurbaşkanının seçilmesini sağlamak.

Akılla...

İnançla...

Sabırla...

Çelik iradeyle..." diyor bir dostum...

Ben de "hem de bugünden!" diyerek katılıyorum onun duygularına...

Umut doğurgandır.

17 Nisan 2017

DOĞU CEPHESİ MUHACİRLERİ

Değerli Dostlar,

Bilindiği gibi 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşının ardından patlayan Balkan Savaşı (1909-1911) ile 1. Dünya Savaşı (1914-1918) sırasında, düşman işgali sonucu Makedonya, Kafkasya ve Yunanistan göçleri ile eski imparatorluk topraklarından Anadolu'ya milyonlarca göçmen (muhacir) gelmiştir. Bu dönemde, gerek Balkan muhacirlerinin gerekse Doğu Cephesi muhacirlerinin büyük acılar yaşadığı bilinmektedir.

Balkan muhacirlerinin göç öncesi, göç sırası ve sonrasında yaşadığı acılar toplum tarafından çok iyi bilinmiş, öğrenilmiş ve bu konuda birçok yazılı ve görsel eser ortaya çıkmıştır. Buna karşılık Doğu Cephesi'nde 1915 yılından itibaren birçok ilin Rus işgaline uğraması ile beraber yaşanan muhacirliğin öyküsü yeteri kadar anlatılamamış ve öğrenilememiştir. Bu konuda yazılı kaynağın azlığı dikkat çekmektedir.

Erzurum Cephesinde başlayan ve genişleyen savaş sırasında göç eden 'Muhacir'lerin bir bölümü yolda ölmüş, bir bölümü ancak savaş sonrası geriye dönebilmiş, küçük bir bölümü ise gittikleri yerde yerleşip kalmıştır. Bu felaket, o dönemi yaşayan kuşağı inanılmaz derecede etkilemiş, sonraki hayatlarında onulmaz izler bırakmıştır. Hayatı, savaş, ölüm, üzüntü, yokluk ve sonsuz özveri içinde geçen bu kuşağın, değeri yeteri kadar bilinmeden, yaşadıklarını yeni kuşaklara yeteri kadar iletemeden ve yazmadan kaybolup gitmesi çok hazindir.

Bu çağrının amacı; 1. Dünya Savaşı Doğu Cephesi'nde muhacirlerin yaşadığı dramatik olayları, o insanların birinci ve ikinci kuşak yakınları ve araştırmacıların katkılarıyla ortaya çıkarmak, konu ile ilgili anı, belge ve kaynakları toparlayarak ortak bilgiye sunmaktır. Amaç; sadece, yeterince bilinmeyen, kayıtlara geçmeyen, unutulmuş "Doğu Cephesi Muhacirleri" nin yaşadıklarını öğrenmek ve kayda geçirmektir. Sizleri, muhacirlik ile ilgili aile öyküleri, anılar, belgeler, fotoğraflar ve kaynaklar konusunda katkı yapmaya davet ediyoruz.

Bu girişimin amacı kesinlikle savaş sırasında yaşanan acı olayları benzer olaylarla kıyaslamak değildir. O dönemde Türk, Çerkez, Azeri, Laz, Kürt, Ermeni, Sünni ve Alevisiyle Müslüman, Hıristiyan bütün sıradan insanlar kendi paylarına düşen ortak acıyı fazlasıyla çekmişlerdir.

Gösterilecek ilgi ve desteğe bağlı olarak her kesime açık ortak her türlü iletişim araçları ile haberleşmenin ve birikimleri değerlendirmenin uygun olacağı düşünülmektedir.

Sizleri bu girişime katkı yapmaya davet ediyoruz. Saygılarımızla...

BİR AHLAT TÜRKÜSÜ

Abdullah TEKİN

“Bir milletin türkülerini yapanlar

kanunlarını yapanlardan daha güçlüdür.”

Söylemi gerçeklik taşır. Anadolu insanı türkü yakmakta ustadır. Bu doğrultuda büyük sanatçı şair, ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu “Ne zaman bir köy türküsü duysam şairliğimden utanırım” der. Bu türküler kimi zaman sevinçle dolar, kimi zaman da hüznün yansıtır.

Nitekim Ahlat türkülerinin içinde öylesine hüznün taşıyanları vardır ki söylenmesi insanı duygulandırır, alıp uzaklara götürür.

Ahlat'ın altında küçük iskele

On sekiz yaşında gittim askere

Fevzi Çakmak Paşa vermez tezkere

Yol ver oy yol ver karlı, dumanlı dağlar..

Çanakkale başta olmak üzere Anadolu'nun bir çok yerinde göze çarpan savaflara genç yaşta katılan, daha gerçeği, katılmak zorunda bırakılan Anadolu insanı bu savaflarda kanı ve canı pahasına yer almıştır. Böyle olunca genç yaşta cephelere gönderilen bu insanların bir kısmı geri dönmemiş daha gerçeği dönememiş kentlerinden, ülkelerinden uzaklarda şehit olmuş yitip gitmişlerdir. Gözü yaşlı anaların hüznü türkülerini kuşaktan kuşağa söylenmiş acılar paylaşılmıştır. Savaşlar devam ettiği için tezkere alamayıp evlerine dönemeyenlerin biriken umut, sevgi ve özlemleri türkülerde kalmış, doğaldır ki bir kırgınlığa neden olmuştur.

Ne zaman bu türkülere kulak verilse on sekiz yaşındaki gençlerini yitirmiş acılı anaların yakarıları duyumsanır. Portekizli bir Fado sanatçısının denize bakarak yakınları için söylediği hüznü şarkılar, Ahlat'ta Van Gölü'ne söylenmiş hüznü türkülerle koşutluk gösterir.,

Şimdilerde Van Gölü'nün serin rüzgarlarını duyumsayarak üzerinde oturduğumuz bereketli ve kutsal topraklar için canlarını verenlere şükran borçlu olduğumuzu unutmamalıyız.

ESKİDEN BİTLİS'TE!..

ski zamanlardı.

Bitlis'in yollarında ulaşım araçlarının olmadığı zamanlar... İki şeyin fazlalığı dikkati çekiyordu. Hamallar ve eşekler...

Öylesine boldu ki, bazı resmi kuruluşların kadrolu hamalları ve eşekleri vardı...

Tıpkı günümüzdeki hizmet araçları gibi.

Hal böyle olunca gene tıpkı bugünkü gibi, kadrolu eşekleri yönetip, görevi yerine getirecek kadrolu eşekçiler da vardı zorunlu olarak...

Kadrolu eşekçiler, kadrolu eşekleriyle kentin uzak ve dik yamaçlardaki evlerinin önündeki çöpleri toplarlar, günümüzde olduğu gibi çöp işleme merkezleri o dönemde de olmadığı için, topladıkları çöpleri götürüp kentin hemen yanı başındaki derelerden birine boşaltırlardı.

Eşeklere kumanda etmekle görevli eşekçilerin de günümüzde olduğu gibi hizmet araçları ile ilgili sorunları olurdu doğal olarak.. Bunlardan birincisi günümüzdeki araçların bakımlarının yapıldığı servis istasyonlarının o dönemde karşılığı olan nalbantlardı.

Eşekçi, tırnakları uzamış, nalları düşmüş, yere eğri büğrü basan eşeğinin bakımını yaptırmak için gittiği nalbanttan, eşeğinin nallarını yenilemiş, tırnaklarını törpülemiş olarak çıkıp işinin başına dönüyordu. Eşek ve eşekçi için iki şey önemliydi, yük ve yol...

Ancak sırtına aldığı yükü bu mesafeyi aşabilirsen, ücret mevzubahis oluyor. Aksi olursa, cereme çekiyorsun!

Bunu düşünüyordum. Yanımdaki hamalla yola çıktık. İhtiyardı. Kendinden büyük bir yük almıştı. Benim sırtımda ise birkaç bavul vardı sadece, onunkinin çeyreği... Diyordum ki içimden "Çok gitmeden kıvrılırsa titreyen bacakları, yüklenirim sırtındaki yükün yarısını!.."

Nitekim, çok geçmeden dedi ki: "Mola vakti. Gel biraz dinlenelim!.. "Ne molası, dedim ona hayretle. Ben daha terlemedim!.." Sözüme aldırmadı. Durdu. Çöktü. Salarken yükünün ipini "Sen de dinlen hadi" dedi.

Benim canım sıkılmıştı bu işe. Genç olduğumu, ondan kuvvetli olduğumu, bunun gibi bir bunakla yola çıkmamın ne büyük hata olduğunu düşünüyordum.

O ihtiyar, bir bacağına azıcık uzatmış halde sessizce dinleniyorken, ben huzursuz bir şekilde ayakta dolanıyordum.

Yeniden yola koyulduk. Bir saat kadar sonra yine durdu, oturdu, dinlendi. Ben kızgınlıkla dolandım etrafında...

"Yükünü indirip sen de dinlen", demesine aldırmadım, ona daha çok kızdım...

Sonra yine durdu. Bana da "dinlenmemi" söyledi yine ama dinlenmedim.

Yarım saat sonra "dinlenelim mi" diye sordu, aksi aksi başımı salladım...

Kaçıncı molasıydı hatırlamıyorum, birden bire dizlerimin bağı çözüldü. Kafamın içinde uçan kara kara sinekler sustu, çöküp kaldım. Kayış kolumdan çıktı, sırtımdaki bavullar kaydı.

Ne kadar zaman geçtiğini fark etmedim. Uyumuştum da uyandım mı, yoksa bayılmıştım da ayıldım mı anlamadım...

Baktım kendi kocaman yükünün üzerine benim bavullarımı da bağlamıştı. Küçük tasına birazcık su koyup dudağıma dayadı, içtim. Sonra koluma girerek;"Hadi kalk, dedi. Bana yaslan. Ağır ağır gider ve bir süre sonra gene dinleniriz."

Dediğini yaptım. Omzundan güç aldım, ama asıl anlattıkları iyi geldi bana.

"Ben yılların hamalıyım, dedi. Nice pehlivan yapılı adamlar gördüm. Çoğu, dinlenmek istemediklerinden yükleriyle birlikte kendilerini de toprağa serdi sonunda... Yolda gördüğümüz saçılmış kuru kemiklerin çoğu, anlattığım bu insanlara ait...

Halbuki bir yükü "taşımak" bizim işimiz, "altında ezilmek" değil!.. Unutma ki bir yük taşıdıkça ağırlaşır. Dinlenerek sen yükünü hafifletiyorsun!

Belki günün birinde hamallığın şekli değişir. Belki o günleri ben göremem. Ama sen kavuşursan o zamanlara, aman ha, kafanın içinde de sakın yük taşıma... Akşamları bırak ve hafifle...

Sabah dinlenmiş olarak yeniden tekrar taşırsın yükünü. Bizim işimiz, bugünü yarına taşımak, bugünün altında yok olmak değil. Çünkü yarınlarda bizi bekleyenler var, taşıdıklarımızı bekleyenler var...

Bitlis insanı işte böyle, toprağından mıdır, suyundan mıdır bilinmez, ister hamal olsun ister Türkiye'nin en zengin insanı olsun, hepsinin bir filozof yanı vardır. İşi ne olursa olsun mutlaka kendine özgü bir iş disiplini, bir iş ahlakı vardır.

Prensiplerine, kurallarına sıkı sıkıya bağlıdırlar ve bundan hiç taviz vermezler.

Başarı da bu demek değil midir zaten?

BİR PİKNİK NOSTALJİSİ

ÇÖREK GİBİ EKMEK BÖREK GİBİ BALIK

*S*ehir efsanelerine bakılırsa,

Türkiye’de en taze balığın Ankara’da yenildiği söyleniyor. Efsanelere inanalım mı inanmayalım mı bilmiyorum ama, İstanbul’un Sarıyerli balıkçıları bu iddia ile dalga bile geçiyorlar.

Bizler balığı tuttuğumuz gibi mangala atıyoruz, nasıl oluyor da Ankaralılar bizden daha taze balık yiyorlarmış? Onlar da haklı olabilirler, ne var ki burada kastedilen, bireysel etkinlikler değil, toplumun geniş kitleleridir.

Bu açıdan baktığımızda en taze balığı Ankaralıların yediğine ilişkin bir gerçek payının olabileceğini göz ardı etmemek gerek.

Bu savı destekleyecek başka nedenlerin de olduğunu belirtmeden geçemeyiz.

Ankara’nın en önemli balık satış merkezlerinden biri olan Sakarya Caddesi’ndeki, üç kuşak boyu, yıllarını bu işe adanmış ve alanında pek çok kereler Türkiye’nin en taze balığını satmakla ünlenmiş, kendisi Bitlis’in ünlü ve köklü ailelerinden Zülfikarlara mensup olmasına karşın “**Karadeniz Balıkçısı**” adı ile Ankara’da marka olmuş ünlü “**İsmet Abi**” bile balığın en taze yenildiği yerin Ankara olduğunda iddialı.

Balığı taze satmakla iş bitmiyor kuşkusuz. İşin bir de taze balığı taze ve iyi pişirerek sunmak var. Bu alanda da gene Ankara’da marka olmuş ve çok kereler Türkiye genelinde yapılmış araştırmalar sonucu derece almış en iyi balık pişiren kuruluşlar arasında haklı bir yer edinen müesseseler de var Başkent’te.

Bunların adlarını teker teker sayıp, yeni bir polemige kapı aralamak değil amacımız. Ama Ankara’da, Sakarya Caddesi’nde balık pişirme konusunda bir kuruluş var ki ondan söz etmeden bu alanda bir görüş öne sürmenin adil bir yaklaşım olamayacağını düşünenlerdeniz.

Yarım yüzyılı aşkın bir süredir Ankara insanına hizmet veren bu kuruluşun adı “**Piknik**”tir. Sadece Ankara insanına dersek gene konunun bir yanını eksik bırakmış olacağız.

Çünkü, başta İstanbul olmak üzere Türkiye’nin her yerinden Ankara’ya gelip de “**Piknik**”te bir şeyler atıştırdıktan sonra iyi izlenim edinenlerin sayısı oldukça fazladır.

Yıllar önce bir işi nedeniyle Ankara’ya gelip, öğlen yemeği için “**Piknik**”te konuk edilen günü İstanbul Ticaret Odası Başkan Vekili **Ömer Besim Küfrevi**, burada yediği kuzu şiş için,;

“**Yıllardır İstanbul’da yaşıyorum. Zaman zaman çeşitli nedenlerle Ankara’ya gelirim, başka**

bir yerde bu kadar güzel bir kuzu şiş yediğimi hatırlamıyorum.” ifadesini kullanmıştı.

Aradan 30 yılı aşkın bir zaman geçti, ne zaman İstanbul’a yolum düşse, **Sayın Küfrevi**, her keresinde bu anısını büyük bir beğeni ile dile getiriyor.

Piknik, hizmet vermeye başladığı 50’li yıllardan itibaren Ankara’nın Atatürk Bulvarı üzerindeki mekanında hizmet veriyordu. 70’li yıllarla birlikte Sakarya Caddesi’ndeki şimdiki mekanına taşındı.

Burada günün koşullarına uygun olarak kısmi bir konsept değişikliğine gitti. Ancak temel özelliklerinden taviz vermedi. Kaliteli ve nitelikli hizmet prensibinden ayrılmadı.

Ankara’nın vefalı “**Piknik Dostları**” ekmek yedikleri va çeşitli lezzetleri damaklarında hissettikleri bu mekana sırtlarını dönmediler.

Her gün içeriye girdiğinizde rezerve edilmiş uzunca bir masa görürsünüz. Bu masa, gençlik yılları burada geçmiş, pek çok anıya bu mekanda imza atmış, yaş ortalamaları 70’i aşmış, vefalı “**Piknik Dostları**”nın “**Nostalji Masaları**”dır.

60’lı yılların gençleri, günümüzün “**İhtiyar Delikanlıları**” periyodik olarak burada buluşur, özledikleri “**Piknik Lezzetleri**” ile geçmişin unutamadıkları anılarını burada yineler, birlikte olmaktan duydukları mutluluğu pekiştirerek, bir sonraki hafta yeniden birdaha buluşmak üzere vedalaşırlar.

“**Piknik Lezzetleri**”ne gelecek olursak, her ne kadar da 60’lı yılların efsaneleşmiş “**Kuzu Şiş**”ini bulamasak da bu açığın başka ürünlerle kapatıldığını rahatlıkla söyleyebiliriz. 60’lı yılların genç kuşağı için, çeşit çeşit zeytinyağlı yemekler bir ilaç deposu gibi çok rağbet görenler arasında yerini alıyor.

Özel bir sosla zenginleştirilmiş türlü balık çeşitleri, “**Piknik**”in efsaneleşmiş “**Kuzu Şiş**”inden sonra klasikleşmiş yeni bir ürünü olarak çok sevilenler arasına girmiş. Bunun bir de bol roka eşliğinde kızartılmış çavdar ekmeği ile olduğunu düşünün. Ne demişler; yemeyin de yanında yatın.

“**Piknik**”in usta aşçıları yanında, deneyimleri paçalarından akan, kibar çalışanları da, damak tadı dışında geçmişin yemek kültürü, adabı ve donanımlı tavırları ile konuklarına eski “**Piknik**” atmosferinden esintiler yansıtıyorlar.

Kapıdan girdiğinizde evinize gelmişsiniz gibi sıcak bir güler yüzle karşıyor, samimi sohbetlerinin eşliğinde yediğiniz yemeğin ardından, kapıya kadar uğurlayıp yolcu ediyorlar.

İşte bunun için diyoruz ki; “**Çörek Gibi Ekmek, Börek Gibi Balık**”

ON BEŞ YIL ÖNCE AHLAT GAZETESİ

MART 2002 SAYI 20

KADİM AHLAT'TA KOCA SİNAN

Burçay ANGER Ahlat Eski Müze Müdürü

*S*u eski yer kabuğu üzerine, üç beş on değil, iki yüz kadar taş yapıtı bırakmıştır **Koca Sinan**. Bir çoğu ölümsüz birer dev anıt olarak. Tarihe insanlığın en usta mimarlarından başta gelin olarak geçmiş bu büyük deha, kendi eliyle yazdığı anılarında söz ettiği üzere, Tuna boylarından Bağdat ovalarına kadar dünyayı yürüye yürüye dolaşmış bir Yeniçeri askeridir.

Siz bakmayın tarihe saygısız, ucuz Yeşilçam yapımı film müsveddelerine. Orda kocaman, arkası beş karış devrik beyaz keçe külahlarıyla beygir sırtında oradan oraya seyirten sözde Osmanlı askerine. Ve bu konuda da benden başka bir ilgilenip tepki göstermeyen miskin tarih ulemalarının kayıtsızlığına.

Bir kere o ak kavuklu giysi Yeniçeri'nin tören kıyafetidir, savaşta ise daima zincir örgü, zırh veya kösele cepken giyerlerdi.

İkincisi ise, Yeniçeri ordunun yaya askeriydi ve bırakın atı, arabaya ya da eşeğe binmeleri bile zinhar yasaktı, idamlık suç sayılırdı.

Her neyse, Sinan Yeniçerilerin Sekban Sınıfı'ndan idi. Yani günümüz ordusuna göre istihkam oluyor. Görevi ordunun seferleri sırasında asker ve malzemenin ilerleyişine destek için alt yapı hizmetleri sunmak. İşte Sinan bu nedenle Ahlat'a geldi ilk kez. Batlı tarihçilerin tek kelimeyle "**Muhteşem**" dedikleri Sultan Süleyman'ın dev gibi heybetli ordusunun arasında yürüyordu. Ve o da benim gibi görür görmez hayranlıkla çarpılmıştır Ahlat'ın ünlü ulu mezar taşlarına. Çünkü onlar, Sinan'dan önce, bir çoğu iki yüz yıldan beridir orada dikilip durmaktaydılar. Yörenin ilk egemeni olan Osmanlı'nın çetin rakibi, cengaver Dulkadiroğulları'nın resmi mezarlığıdır öncelikle burası. Ordunun ağırlığı ve Yeniçerilerin bir kısmı, şimdi kalıntıları görülen kale biçimli kışlaya yerleştiler. Asıl savaşçı vurucu güç, aylar önce, önden gelip İran içlerine girmişti.

Yine bizim uyduruk yerli tarihi kordelaların bir utanç verici cahilliği de, Osmanlı ordusu deyince derhal ortaya üç beş kavuklu ve favorili ve saçlı başlı Yeniçeri sureti çıkarmasıdır. Oysa Yeniçerilerin tepede uzun bir tutam saç buklesi bırakmak kaydıyla başları usturayla kazıtılmış, sakalsız ve bıyıklı olmaları zorunludur. Ayrıca asla Türk ordusunu temsil edemezler, çünkü ordunun sadece altıda biridirler.

Asıl savaş gücü kartal kanatlı süvari akıncılar, sipahiler ve gözünü kan bürümüşçesine üryan-kılıç pürvan Azap askerlerdir. (Neyse...)

O sıra Sultan Süleyman'ın, hiç durmadan maraza çıkarmaya meraklı Safavilere karşı İran Seferi yapılmaktadır.

Süvari birlikleri İbrahim Paşa komutasında İran içlerine sokulmuş, Sultan'ın ağır ordusuyla buluşmayı bekliyor. Safaviler'in kuzeyden dolanıp orduyu arkadan çevirme olasılığına karşı tedbir olarak Adilcevaz ve Van kalelerine toplar yerleştirilmeli ve binlerce asker ve teçhizat, araba ve top da gölün karşı kıyısına geçirilmelidir. İlerde İbrahim Paşa düşmanla göğüs göğseder. Tatvan Gevaş yolunu dolaşacak zaman yoktur yani. Sultan, bütün ağırlığın göl üzerinden, kestirmeden geçirilmesini emreder. İşte o zaman bir Sinan Ağa çıkar ortaya, "**Emrin Olur**" diyerek sıvar kollarını. Eldeki üç beş küçük piyade kayığını ikişer ikişer güverteden platformla bağlayarak, (tabi kusursuz bir hesap ve denge kontrolüyle) kullanışlı salları imal eder ve görevi kusursuz başarır.

Bu dahiyane beceriyle Sinan ilk kez vezirlerin dikkatini çeker. Belirtmeden geçemeyeceğim, hemen aynı günlerde, Barbaros, İtalyanların elinden Tunus'u almış, güneyden çölden dolaşarak onu arkadan vurmaya çalışan Venedikli-Arap müttefik düşman ordusuna karşı, gemi toplarını da hızla çöle sürerek amansızca yürütmüştü. Çöllerde deniz topu! Bu da Barbaros'un dahiyane buluşudur, şöyle; tekerleri yağlı küçük arabalar üzerinde toplar. Bu arabaların üzerinde de birer tane yelken, rüzgar gücüyle hızla ilerleyebiliyor ve hareket halindeyken bile ateş edebiliyor.

Nasıl ama?

Aradan yıllar geçti, bu kez bir başka seferle bir başka diyara düştü Koca Sinan'ın yolu. Karabağ'dan yani Moldavya üzerine. Prut Irmağının iki yakası da bataklıktı ve asker çamura gömülüyor karşıya geçemiyordu. O zaman çaresizlik içinde kıvranan Seraskerin aklına Ahlat geliyor. Ahlat'taki denge ustası, büyük hesapçı Sina Ağa.

Sinan, 13 günde batmayan ve devrilmeyen bir köprü kuruverecektir orda da. Bütün ağırlığıyla orduyu karşıya geçiriyor.

Tabi büyük Sultan çok sevinmiştir. Ve işte o andan itibaren dünya anıtsal tarihine ünlü ölümsüz Koca Sinan'ı armağan ediveriyor.

Ordu-yu Hümayun'un baş mimarı, bizim Ahlat'taki ünlü mimar Koca Sinan'dır artık.

ŞİİR DOSTLARI BULUŞMA NOKTASI

AHLATLI ŞAİRLERDEN SEÇMELER

BEN AŞIĞIM

Her şeyi yazdım da aşka zorlandım
Derdimi açmaya bazen arlandım
Artık susmak gerek bunu anladım
Ne yazık ki bazen elden gelmiyor.

Oysa sevmek demek yaşamak demek
Kutsal olmalıdır sevgiye emek
Gerekir sevmeyi yücelik görmek
Bazen arayanlar aşkı bulmuyor.

Boynum kıldan ince sevgi önünde
Herkes yaşayacak bunu sonunda
Ömür sürmek gerek yarın yanında
Bazen mutlu olmak elden gelmiyor.

Şiir yazmak hiç sevgisiz olur mu?
Satırlar güler mi anlam bulur mu?
Sevgiyi yaşayan insan ölür mü?
Sevmeden gidenler akla gelmiyor.

İster insanı sev ister çiçeği
Aşık olmak insanlığın gerçeği
Nasıl sevmez insan minik bebeği
Sevgisiz yürekler mutlu olmuyor.

Sevgi ile ağla yıkansın için
Sevmeden dünyada yaşamak niçin?
Mutlulukla dolsun istersen için
Terket düşmanlığı fayda gelmiyor.

Ben aşığım özgür uçan böceğe
Ben aşığım dağda açan çiçeğe
Ben aşığım Haktan yana gerçeğe
Başka da hiçbir şey elden gelmiyor.

Ben aşığım aşkla öten bülbüle
Ben aşığım aşktan sararmış güle,
Ben aşığım aşkı anlatan dile
Aşkı duymayınca yüzüm gülmüyor.

Gevher ALADAĞ

ŞEHİT

Kıldı Ahlat'ta Alparslan Cuma namazı
Giyindi üstüne kefen rengi beyazı
Hem bindi kır atına bastı avazı
Şehitler serdarı Abdurrahman Gazi.

İlk ve son şehidimiz Karadonlarda
Kimi Baba Mahmut'ta kimi Hıdar'da
Kimisi yamaçta kimi bir yarda

Kimisi Saçla Baba'da kimisi Hıdar'da.

Elbisesiyle silahıyla çürümemiş
Eli tetikte künyesi ağzında imiş
Nice seneler sonra bir çoban görmüş
Karçıkanlarda Osman Çavuş.

Savaşmışlar dememişler yakın uzak
Ellerinde varmış bir kılıç bir de mızrak
Eskidir Karakol Baba Azat Kavak
Son şehidimizdir Görgen Gökbülak.

Tahsin KALENRDER

DOĞDUĞUM YER

Bir ince mavi ki gökyüzü
Koptu kopacak telleri
Dokunan Ruhi Su'dan
Pir Sultan'dan
Söyleyecek, çalacak
Koptu kopacak telleri sanki
Doğduğum yer Ahlat'ın

Toprağında en ağır başlısı dağların
Dört mevsim havalarda zirveleri
Islak bulutlardan
Yapılır giysileri
Yapışır kalçalarına
Dağ keçileri rüzgar.

En sağlıklı
Meyvelerindendir yerkürenin
Karadutu Ahlat'ın
Kuşlar getirir sabahlara
İlk ışıkları gözlerinde

Ormanlar bahçe, bahçeler orman
Sevda açar toprak
Dağında yaylasında ovasınra
Karış karış çiçek çiçek
Mustafa Kemal bayrağı olarak

Sıvanmışım dünyalarına güzellerinin
Gözleri kitabım ellerinde yüreğim
Sonsuzlarındayım sürekli
Hepsi de sözlüm.

Bir cennet ki Ahlat aslında
Çatlatırdı hurileri
"Ah" olmasaydı adında.

Kenan Mümtaz AKIŞIK

SİZDEN GELENLER...

Değerli İlhami Bey,

Ne kadar teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Arkadaşımın kitabımla ilgili yazısına gazetenizde yer verdiğiniz için teşekkür ederim. Gazetemizi severek okuyorum.

Saygılarımla...

Zeynep YENEN

İlhami Bey,

Yazın Ahlat'a gelmek ve Ahlat ekonomisini incelemek istiyorum. Bu seyahatten de bir yazı çıkarıp hem Aydınlık'ta hem de sizin Ahlat Gazetesi'nde yazmak hevesindeyim.

Güzel bir gazete çıkarıyorsunuz.

Sevgiler...

Mustafa PAMUKOĞLU

Merhaba İlhami Bey,

İyi haftalar. Sizin yazınızı aradım buldum. Kitabın son durumu hakkında size bilgi aktarırım gerek olur ise Ankara ya gelirim sizin fikirlerinizi bizim için önemli. Göstermiş olduğunuz ilgiye çok teşekkür ederim.

Hoşça kalın.

Tahir KAYA

Değerli İlhami Nalbantoğlu,

Nazik iletinizi aldım. Ahlat hepimizin yüreğindedir her zaman.

Sevgi ve mavi selamlarımla...

Mavisel YENER

İlhami Bey merhaba,

Mailiniz ve gazete için çok teşekkür ederim. Elde olmayan sebeplerden ötürü sergide olamadım. Sergi oldukça güzel geçmiş. Tekrar görüşmek dileğiyle.

Saygılarımla

Deniz SEFERBEYOĞLU

İlhami Bey,

Babamı anlatırken kardeşim Gökhan in annesine saygısızlık olduğunu düşünüyorum. Ben yazımda babamın ikinci evliliğinden de bir kardeşimiz olduğunu belirtmiştim. Buna hangi düşünce ile yer vermediğinizi anlamadım. Resul amcamın Kore gazisi bölümünü anlatacak iseniz o zaman diğer amcamların da Tatvan da kaptanlık veya işletmede görev yaptığını da belirtmek gerekmiyor muydu. Ben babamın Cumhuriyet dönemindeki hizmetlerine bilgi anlamında daha fazla vakıf olduğunuzu düşünmüştüm. Yani annemin şeyh kızı olduğunu belirterek yazıya ne gibi bir mana katmak istediniz.

Doğurmadığı çocuğu doğurdu gösteren bir söylemin mantığını anlamadım.

Üzgünüm.

Tulay AKIN

İlhami Abi.

Galiba yanlış bir bilgilendirme, rahmetli Hüseyin Akın'nın eşi rahmetli Neriman Abla Mutki'li Kadiri Şeyhinin kızıydı.

Ayrıca beni en çok mutlu eden gazete deki Ahlat'la ilgili güzel anılar ve hikayeler. Keşke biraz daha teferruatlı anlatılsa da biz de geçmiş yıllarımıza dönüp çocukluk ve gençliğimizdeki mutluluğu bir kez daha yaşasak, birlikte çokça anılarımız vardı.

Selamlar, saygılar sağlık ve mutluluklar dilerim.

Eşref BUBANİ

Selam Sayın Hocam,

Biz Dernek olarak Dünya Avşarlarından sonra Dünya Salurlarını da baskıya verdik.

Ahlat'taki Salur damgalarını da yazmış olduk. Şimdi Dünya Kızık'larını yazıyoruz Oğuzların bu boyu Ahlat'ta da olmuşlar.

Yeni Dernek bizim "Halkbilimi Araştırmaları Kültürü ve Strateji" Merkezimiz Derneğimiz son aylarla 6 yeni kitabı çıktı sizinkiler ayrılmıştır.

Şafi Zazalar yazısından sonra 2-3 Zaza Yazısı daha yazabilirsem kismet olur ise onları kitaplaştıracamız.

Doğu Cephesi Muhacirleri Sitesi'nde danışmanlar ne iş yaparlar benim evsafımı uygun görüyorsanız sizinle olmak şereftir.

Selam sevgi ve saygılar.

Dr.Yaşar KALAFAT

Sayın Nalbantoğlu,

Sizi yürekten kutluyorum, yıllardır büyük bir azimle Ahlat Gazetesi'ni çıkarıyorsunuz.

Bu kadar ilginç ve güzel konuyu nasıl buluyor ve gündemi oluşturuyorsunuz. Çok merak ediyorum. Sizi bu gayretinizden dolayı yürekten kutluyor, başarınızın devamını diliyorum.

Önümüzdeki süreçte ben de yazılarımla Ahlat Gazetesi Ailesi Ailesi arasında olacağım.

Mustafa ALTAY

MAYIS AYI DOĞA TAKVİMİ

04 Mayıs: Çiçek Fırtınası

06 Mayıs: Hidrellez

13 Mayıs: Mevsimsiz Soğuklar

18 Mayıs: Gül Mevsimi

20 Mayıs: Kokulya Fırtınası

21 Mayıs: Ülker Fırtınası

28 Mayıs: Sıcakların Başlaması

29 Mayıs: Koyun Kırkma Zamanı

30 Mayıs: Kabak Meltemi

Prof.Dr.Hüseyin SARI

SAĞLIĞINIZ ÖNEMLİDİR!.. BAŞINIZ MI DÖNÜYOR? İŞTE SİZE OLASI ON NEDEN

*B*aş dönmesi, bir başka yani bilim diliyle “**vertigo**”, toplumda özellikle son dönemlerde sıkça görülen bir durumdur.

Başımız döndüğünde ilk olarak beyin tümörü gibi nörolojik sorunları düşünsek de, aslında bunların yüzde 85’inin nedeni kulak hastalıklarından kaynaklanıyor.

Ayrıca alerjik yapıdaki kişilerde şiddetli hışırtı gibi aklımıza hiç gelmeyen etkenler de bu sorunu tetikleyebilir.

Ancak bu konuda kesin tanıyı koyabilmek için denge testi ile işitme testinin mutlaka yapılması gerekiyor. Genel olarak baş dönmesine yol açan on nedeni şöyle sıralamak mümkündür.

1.MENİER HASTALIĞI

Kulak nedenli baş dönmelerinin nedenleri arasında menier hastalığının oldukça sık görüldüğü tespit edilmiştir. Kulak çınlaması, kulakta dolgunluk, işitme kaybı ve baş dönmesi ile seyreden hastalıkta krizler genellikle saatlerce sürüyor. Tedavide ilk adım diyet yani tuz, çikolata ve kahveden kaçınılması bunun yanında ilaç tedavisi gerekiyor.

2.KULAK KRİSTALLERİNİN DÖKÜLMESİ

Genellikle uyurken sağa ve sola dönüşlerde veya aşağı eğilip yukarı bakma işlemi sırasında ortaya çıkıyor. Altta yatan neden yakın zamanda veya geçmişte yaşanan kafa travması oluyor.

Pozisyonun değiştirilmesi sonunda atak bitiyor. Tekrarlayıcı özelliğe sahip bu tabloda hastanın uyguladığı manevra hareketleriyle tamamen iyileşme sağlanabiliyor.

3.İÇ KULAK NEZLESİ

Oldukça güçlü baş dönmesi atağına şiddetli bulantı ve kusma eşlik ediyor. Bu tabloya nezle denmesinin sebebi ise nezleye benzer şekilde yakınmaların ani ve gürültülü başlaması. Altta yatan

neden genellikle 3-4 hafta önce geçirilmiş olan soğuk algınlığı oluyor.

4.MİGREN

Migrende baş ağrısı baş dönmesiyle senkronize olabiliyor. Klinik tablo ise iç kulakta basınç artışı bulgularıyla seyrediyor. Baş dönmesi ataklarıyla birlikte kulakta ve başta basınç hissi ve dolgunluk yakınmaları oluyor.

5.SİSTEMİK HASTALIKLAR

Hipertansiyon, varis ve aritmi gibi kalp damar sistemi rahatsızlıkları, tiroit hastalıkları, kansızlık, böbrek üstü bezi hastalıkları da baş dönmesine neden olabiliyor.

6.MERKEZİ SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARI

Kafa travması, epilepsi, beyin dokusunda yıkılma seyreden hastalıklar, merkezi sinir sistemi tümörleri de baş dönmesine yol açabiliyor. Altta yatan nedenin tespiti için bu yakınmaya eşlik eden diğer belirtiler dikkatle incelenmelidir.

7.PSİKOLOJİK NEDENLER

Depresyon ve korku gibi nedenlerden kaynaklanan psikolojik kökenli baş dönmeleri, yaşanmış bir baş dönmesi atağı sonrasında oluşan korku ve kaygının yarattığı taklitler şeklinde geliyor.

8.YOLCULUKLAR

Deniz ve uçak yolculuklarında ortaya çıkan basınç değişimleri, baş dönmesine yol açabiliyor. Bunların yanı sıra araç tutması geçmişte olan kişilerde baş dönmesi şikayetleri de yoğun görülüyor.

9.İLAÇLAR

Depresyon, uyku ve tansiyon sorunlarında kullanılan bazı ilaçlar ve yine bazı antibiyotikler de baş dönmesine neden olabiliyor.

10.KRONİK ORTA KULAK İLTİHAPLARI

Fistül denilen iç kulak sıvısı kaçakları da baş dönmesi sebebi olabiliyor. Kronik orta kulak iltihaplarında kulakta oluşan kolesteatom kemikleri eriterek baş dönmesine neden olabiliyor.

SAĞLIKLI GÜNLER DİLERİZ...

AJİTASYON!..

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI
Bitlisli Hemşehrimiz
SEVİM GÜRSESLİ
Hakkın rahmetine kavuşmuştur.
Merhumeye rahmet, kederli Ailesine
sabır ve başsağlığı dileriz...

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI
Bitlisli Hemşehrimiz
İLHAN TURANLIOĞLU
Hakkın rahmetine kavuşmuştur.
Merhuma rahmet, kederli Ailesine sabır
ve başsağlığı dileriz...

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI
Bitlisli Hemşehrimiz
ZÜBEYDE GÜNDOĞDU
Hakkın rahmetine kavuşmuştur.
Merhumeye rahmet, kederli Ailesine
sabır ve başsağlığı dileriz...

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI
Bitlisli Hemşehrimiz
NURHAYAT DODANLI
Hakkın rahmetine kavuşmuştur.
Merhumeye rahmet, kederli Ailesine
sabır ve başsağlığı dileriz...

AHLAT GAZETESİ

YIL 24 SAYI 198

MAYIS 2017

SAHİBİ VE YAZI İŞL. MÜD. : İlhami NALBANTOĞLU
DANIŞMAN : Selahattin ÖZKAN
TEKNİK SERVİS : Bülent AKGÖZ

İDARE MERKEZİ VE BASILDIĞI YER

Sakarya Caddesi 17/21

Yenişehir-ANKARA

YAYIN TÜRÜ

Yerel Süreli Yayın

BASILDIĞI TARİH

25 Nisan 2017

AHLAT GAZETESİ'nde

yayımlanan yazılardan imza sahipleri sorumludur. Her türlü yazı ve makalenin her hakkı saklıdır. İzinsiz kısmen veya tamamen yayımlanamaz.

AHLAT GAZETESİ'nin,

Ahlat Kültür Sanat ve Çevre Vakfı dışında hiçbir kuruluşla doğrudan veya dolaylı herhangi bir bağlantısı yoktur.

İLETİŞİM

Tel./Faks: 0 312 467 07 19

www.aksav.com

e-mail:

i_nalbantoglu@yahoo.com

ahlat.vakfi@yahoo.com.tr

[ilhaminalbantoglu.wordpress](http://ilhaminalbantoglu.wordpress.com)

ISSN 1306-4908

YAYIN NO:4201

YAZIŞMA ADRESİ

PK 499 Yenişehir-ANKARA

MUZAFFER SAYIN'IN ANI KİTABI HAZIRLANIYOR...

Ahlat'ın yetiştirdiği Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerini yaşayan Muzaffer Sayın'ın vefatından önce anıları ile ilgili olarak yaptığı sohbetleri kitap haline getirildi.

Çok geniş bir bakış açısıyla uzun ve renkli geçen yaşamının ilginç yönlerini gelecek kuşaklara örnek olmak, ve bir döneminin Türkiye'sinin, Ahlat'ının yaşam koşulları ile ilgili olarak ilginç tespit ve gözlemlerde bulunan Muzaffer Sayın'ın pek çok alanda unutulup, hafızalardan silinen konuyu yeniden gündeme taşıyarak bazı gerçekleri gün yüzüne çıkararak önemli bir hizmeti yerine getiriyor.

Uzun, renkli, macera, heyecan dolu bir yaşamdan günümüze yansıyan gerçekler, pek çok kimseye örnek teşkil edecek nitelikte. Ayrıca kendi Ailesi ile ilgili yaşanmış bazı olayların, Sayın Ailesi'nin yeni kuşaklarına yol gösterici bir rehber olacağı kuşkusuz. Öte yandan Aile içi bazı gerçeklerin de gün yüzüne çıkıyor olması ilginç ve ders alınması niteliği taşımaktadır.